

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy óra 70 lej
negyedévre 190, félre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

A moldovai köztársaság

kikiáltása váratlan szenzáció gyanánt hatott. A moszkvai szovjet ama demonstrációjának egyike volt ez, melyek egyenesen a közhangulat izgatására és foglalkoztatására vannak szánva. És ezt a célt talán el is érték, de az izgalomból nem vált ijedtség, s a legújabb respublikával legfeljebb csak a sajtó, meg az újságolvasó közönség foglalkozik. A diplomácia és a hadsereg nyugodt, a nagy eset fölött napirendre tért, s a lej még javult is valamelyest Zürichben.

Még a besszarábiai tisztelt megjavított fizetése sem alkalmas komoly kombinációkra. Minden olyan helyen és helyzetben, ahol katonának és hivatalnoknak a normálisnál kényesebb és súlyosabb a feladata, ahol ugyyszólván a tűznélküli tűzvonalban kell fokozott éberséggel és odaadással őrködni, méltányos és szükség-szerű a gondtalan megélhetés biztosítása.

A besszarábiai állapot, mint az köz tudomásu, nem azonos Románia más tartományainak a helyzetével. Mig emezekben ugyyszólván teljes nyugalom uralkodik, s valamennyi más határon megnyugtató csend honol, ott ismétlődő bandetörések és egyéb erőszakosságok zajlanak és nyugtalanítanak. De ahogy ezek történései és hírei nem fenyegetnek bennünket közvetlen veszedelemmel, s a hogy ezek ellenére az állami és közélet zavartalanul folyik tovább a medrében, a moldvai köztársaság kikiáltásának sem szabad nagyobb jelentőséget, legkevésbé pedig háborus komplikáció jellegét tulajdonítanunk.

Az európai viszonyok egyáltalán nem táplálják a tiraspoli puccs izgalmét. Sehol egyetlen olyan jelenség vagy mozzanat, mely a besszarábiai kérdésnek ma veszedelmes vonást kölcsönözne vagy a Dnyesztermenti szovjetköztársaság létezését egy fatális bonyodalom előakciójának minősítené. Ellenkezőleg. Franciaország és a moszkvai kormány megállapodása, az angol választások, a Németországgal való nyugodt tárgyalások, a Balkánon észlelhető lecsillapodás, a kis antant változatlan egysége s a távol Keletnek is relatív nyugalma mind ellene szólnak ilyen szélső, katasztrófális lehetőségeknek. Oroszország tüntet, de nem akar háborút, szeretne robbantani, de halálos bombákkal nem mer dobálózni. Neki is van, bármennyire nagy a területe, a hadserege, a hatalma, félni és féltetni valója.

Hiszen ha nagyobb kockázat nélkül tehetné, Lengyelországgal szemben már rég felvetette volna a hatalmi kérdést. Most is a balti tartományokat a lengyel köztársaságtól való elszakadásra szólította fel, de nem háborus fenyegetés kapcsán.

Méltán vagyunk tehát nyugodtak, amikor a határon egy és más, a kelleténél erősebb, hangosabb, feltűnőbb szenzáció is történik. Románia és a béke nincs akut veszedelemben, a jövő borzalmas eshetőségeit pedig bölcs és bátor politikával meg lehet akadályozni. Ez pedig nem állhat másban, mint, hogy a román kormány szövetségesei, főképp Franciaország útján törekedjék a szovjettel való differenciáját diplomáciai úton békésen megoldani. Besszarábián kívül is, ami érthetetlen, lehet még alapot találni a harmónikus viszony megteremtésére.

Nem lesz változás Anglia külpolitikájában

Baldwin angol és Marx német miniszterelnök nyilatkozatai

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lordmajor tegnap a Guildhallban lakomát rendezett, amelyen Baldwin miniszterelnök nagy beszédben nyilatkozott követendő politikájáról. Külpolitikájának főiránya — mondotta — az előző kormány művének stabilizálása és folytatása. A békeszerződések szelleméhez mindazonáltal ragaszkodni fog és igyekszik minden néppel ápolni a jóviszonyt. Ami a belpolitikát illeti, igyekezni fog a nép szociális helyzetét megjavítani, s főcélja lesz, hogy a lakáskérdést és az élelmiszerdrágaság kérdését megoldja.

Elismeréssel nyilatkozott Baldwin Herriot politikájáról, s biztosította őt az angol kormány legmesszebbmenő támogatásáról.

— A londoni egyezmény — mondotta — a kormány meggyőződése szerint Németországot európai békétényezővé te-

szi. Üdvözlöm azt a javaslatot, hogy Németország lépjen be a népszövetségbe.

Az orosz kérdéssel nem nyilatkozott, mert — szerinte — ez most korai volna.

Ugyanebben az időben, amikor Baldwin nyilatkozata elhangzott, mondotta el beszédét a centumpártnak Osnabrückben megtartott gyűlésén Marx, a német birodalom kancellárja. Szerinte a háboru elvesztésével a külföldi helyzettel való számolás nem a gyengeség, hanem csak az igazság elismerésének jele. A Londonban megnyílt megegyezés útja jelzi a jövő külpolitikájának szükségszerű irányát, amelyhez ragaszkodni kell. A belpolitikának a közéletben kell haladnia.

December másodikán ül össze az angol parlament

Londoni távirat szerint az angol parlamentet december másodikára összehívták.

Ötvenezer dollárt kapott a Radics-párt Moszkvától agitációs célokra

Izgalom Zágrábban a Pasics-kormány kinevezése miatt

ZAGRAB. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pasics-féle választási kormány kinevezéséről szóló hír leirhatatlan kavargást keltett Zágrábban. A járőkelők csoportokba verődve szenvedélyesen tárgyalják ezt az eseményt és Radics István házáat a rendőrség őrzi. Csütörtökön este ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el arról, hogy Radics István repülőgépen Bécsbe szökött. Ennek a hírnak a forrása a zágrábi Hrvat a Radicspárt egyik orgánának ügyetlenül megfogalmazott híradása volt.

A Pribicevics-párt zágrábi organuma, a Rjecs a Hrvatnak ebből a hírből arra a következtetésre jutott, hogy BRadics megszökött Zágrábból és ezt ökölnyi betűkkel vezető cikkben jelentette be. A Rjecs azt is tudni vélte, hogy Radics István repülőgépen hagyta ott Zágrábot.

Radics közvetlen környezete és azok is, akik naponta érintkeznek vele, minden felvilágosítást megtagadnak, mintha ők maguk nem tudnának Radics hollétéről.

Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Radics még most is Zágrábban van, azonban AZágrábban uralkodó izgalomra jellemző az, hogy amikor Pasics megbízatásának híre megérkezett az egyetemi hallgatók ott hagyták az előadásokat, amelyek az egész délelőtti folyamán szüneteltek.

Radics Svájcba megy

A Novoszti szerkesztősége Zágrábban tegnap este telefonjelentést kapott susaki munkatársától, hogy

Radics István tegnap este óta Fiumében tartózkodik. Radics állítólag már csütörtökön délelőtt eltávozott Zágrábból,

Súlyos vádak a Radics-párt ellen

A Pribicevics-párthoz közelálló Rijecs cikksorozatban azzal vádolta meg a horvát köztársasági és parasztpártot, hogy Kossutics és Macsek szeptember 11-én Bécsben bolsevik ügynökökkel tanácskozásokat folytattak. A Radics-párt Kossutics és Macsek bécsi tár-

gyalását mindeztideig nem cáfolta meg. A horvát parasztpárt képviselőinek visszatérése után a belgrádi sajtó is foglalkozni kezdett az ügyvel és azt állította, hogy Macsek és Kossutics bécsi utazásáról még a zágrábi rendőrség sem tudott.

Dr. Macsek a belgrádi és a zágrábi lapok szerint Bécsben a szovjet Bécsben székelő balkán komitéjától propaganda célokra 50.000 dollárt vett fel. Az összeget a horvát parasztpárt bankjában helyezték el és azzal csupán Radics diszponálhat.

A Rijecs ehhez az értesüléshez még azt is hozzáteszi, hogy a zágrábi Prpics-palota megvásárlását a szovjet bécsi agitációs központja finanszírozta.

Megválasztották az unitárius főtanács vezetőségét

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az unitárius főtanács tegnap választotta meg új vezetőségét.

A kolozsvári kollegium felügyelő gondnokaivá választották: Ferenc József püspököt, Várady Aurelt, a theologiai akadémia dékánjává dr. Kiss Eleket, a székelykereszturi gimnázium igazgatójává Gálfalvy Sándort, a kolozsvári kollegium könyvtárosává dr. Borbély Istvánt. Az egyházkerületi tanács tagjai lettek: dr. Abrudbányai Ede, dr. Borbély István, Csifó Salamon, dr. Elekes Dénes, Ferenc József, Deák Kelemen, báró Petrichevich Horváth Artur, Kelemen Lajos, dr. Kiss Ferenc, Kovács Kálmán, Lőrinczy Dénes, dr. Mikó Iván, Gáli Nagy Árpád, Gálfi Nándor, dr. Szentiványi Gábor.

Megválasztották továbbá az egyházkerületi fegyelmi főtanács és a másodfoku köz-igazgatási tanácsot.

A lej Zürichben
zárlatkor 2.90

Csernoviában leleplezték az egységesítés emlékoszlopát

A király beszédében a megértést és békét hirdeti

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma, Bukovinának Romániához történt csatlakozásának hatodik évfordulóján leleplezték le Csernovicban az egységesítés emlékére emelt szobrot. Ferdinánd király jelenlétében. A királyi pár a trónörökösrel és a kormány tagjaival ma reggel érkezett meg Csernovicba, ahol nagy ünnepséggel fogadták őket. A városba való bevonulás után a Mitropolian istentisztelet volt, amelyet a most megválasztott Cotlarciuc mitropolita celebrált. Az istentisztelet után Bratianu Jonel miniszterelnök mondott beszédet, amelyben megemlékezve az egyesülés nagy, történelmi tényéről, azt hangoztatta, hogy a határok biztonsága mellett meg kell szokni az ország belső nyugalma, kereskedés és fejlődés érdekében.

A miniszterelnök beszéde után megtörtént az emlékmű leleplezése, amit a király beszéde követett. A beszédben a király történelmi visszapillantást vetett Bukovina múltjára, s beszédét azzal a kívánsággal fejezte be, vajha a megértés és béke szelleme uralkodnék az országban, s szünnék meg a gyűlölet.

A leleplezés ceremóniája után a katonaság diszfelvonulása következett, majd az ünnepséget délből egy órakor díszvéd zárta be.

Küzdelem a létért

A státus igazgatótanácsának jelentése a november 20-iki státusgyűlésre

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi róm. kat. státus igazgatótanácsa a november 20-án Kolozsvárt tartandó státusgyűlésre elkészítette és kinyomtatta jelentését.

A tartalmas könyvvé duzzadt jelentés bevezetésében röviden rámutat a hazai kat. intézményeket ért és még fenyegető veszedelemre, melyek közt egyike a legnagyobbaknak, hogy a fenn tartási források az utóbbi évben is apadtak, a státus birtokainak kisajátítása tovább folyt, sőt befejezést is nyert a csak nem teljes kisajátítással. Felpanaszolja az áldozatkészség megfogyatkozását, az egyes tanügyi hatóságok szüntelen zaklatását, a falusi iskolák napirenden levő be zárását és a népnek sok helyen tanusított érzéketlenségét a hitvallásos iskolák iránt.

A jövőben, mely elé a súlyos bajok és bántalmak ellenére bizalommal tekint a tanács, különösen két kérdés lép előtérbe: az iskolaügy és az autonomia mélyítése az egyházközségekben, ami amazzal szoros összefüggésben van.

A státus a vallásalapból egyházi építkezésekre és javításokra a folyó évben 118 ezer 235 lej fordított. A gyulafehérvári székesegyház renoválására a státus száz ezer lej kamatmentes kölcsönt utalványozott.

A hét státusi főgimnáziumba a múlt tanévben 2073 nyilvános tanulót vettek fel, 215-tel kevesebbet, mint az előző évben.

A jelentés részletesen felsorolja a közoktatásügyi kormány séreimét, tanügyi rendelkezéseit: a kötelező román nyelvű tanítást, a tanárok románnyelvi vizsgáját, a másvallású tanulók kitűztetését a kat. iskolákból, az államsegély hiányát, ennélfogva az aktív és nyugdíjas tanszemélyzet anyagi ellátásának bajait.

Külön fejezet foglalkozik a státus jogi helyzetével és Bianu szenátor ismert támadásával.

Majd az egyes tanintézetek működését s a státus uradalmainak és tisztviselőinek helyzetét ismerteti a jelentés. Ezek: a kolozsmonostori, váralmási, radnóti és alsóbajomi uradalom.

Decemberben új tárgyalások indulnak meg Magyarország és Ausztria között

Lebonyolítás előtt a likvidáció — Tarifális kereskedelmi szerződés a két ország között

BÉCS. (A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák fővárosban decemberben új tárgyalások fognak megindulni Magyarország és Ausztria delegátusai között. Amint a Brassói Lapok bécsi szerkesztősége értesül, a likvidálás évek óta vajdó kérdése megoldás előtt áll. A volt közös javak felosztására nézve sikerült nagyjában megegyezni.

Az osztrák kormány teljesíteni fogja a magyar kormány kérését

és a magyar állam részére egy nagy palotát utal ki rekompenciaként. A likvidálás perfektuálására decemberben Szerényi József báró vezetése alatt magyar delegáció érkezik Bécsbe.

Ugyanekkor indulnak meg az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások tarifális egyezmény megkötése érdekében. Eddig provizorikus kontingentális szerződés szabályozta a forgalmat a két ország között, ez azonban már lejárt és a budapesti és bécsi kormányok csak avval hosszabbították meg, hogy a legrövidebb időn belül az autonóm vámtarifák tételeinek tekintetbevételével új egyezményt kell kötni.

Beavatott osztrák helyen a következő nyilatkozatot kapta a Brassói Lapok bécsi szerkesztősége az előkészületben levő fontos tárgyalásokról:

— A volt közös javak likvidálása

ügyében kötendő egyezmény, elé immár aligha merülnek fel akadályok, úgy, hogy Magyarország és Ausztria ezt csakhamar perfektuálhatják és a volt közös javak felosztása a két ország között közvetlenül újév után kezdetét veheti.

— Ami az osztrák-magyar kereskedelmi egyezményt illeti, az osztrák kormány már régi terve, hogy a jelenlegi, immár évek óta tartó provizorikumot végleges tarifális egyezménnyel helyettesítse. Értesüléseink szerint immár a magyar kormány is a tarifális egyezmények platformjára helyezkedett, úgy, hogy a decemberi konferencián a követelések kölcsönös összeegyeztetése alapján remény van arra, hogy a két ország árucseréjét

csakhamar normális tarifális egyezmény fogja szabályozni

E nyilatkozat kiegészítéseként közölhetjük még azt is, hogy a kereskedelmi tanácskozásokban mindkét kormány be fogja vonni a különböző érdekképviseleteket, a gyárosok, mezőgazdák és kereskedők testületeit is.

A csikvármegyei róm. kath. iskolák

A miniszter intenciója értelmében tárgyalások folytak a kerületi főinspektor és az egyház képviselői közt — A tárgyalásokat Bukarestben folytatják

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok már többször foglalkozott azzal a magyarságunkra nézve fontos problémával, hogy a kormány számos róm. kat. felekezeti iskolát, köztük a csikvármegyei iskolákat is azon a címen akarta elvenni az egyháztól, hogy az épületek tulajdonjoga az illető politikai községek nevében áll a telekkönyvben.

Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök a nemrég Bukarestben Anghelcsuval folytatott igen nagy jelentőségű tárgyalások során abban állapodtak meg, hogy a miniszter és az egyházi főhatóság delegátusokat küld ki együttes tárgyalás végett.

A közoktatásügyi miniszter dr. Blaga József brassói vezető felügyelőt küldte ki, a püspök pedig Csikkarczfalva, Csikcsicsó, Csiksomlyó, Csiksomortán, Szárhegy, Hodos községek iskolái védelmére Kovács Károly csikszeredai ügyvédet, Nagykaszon, Csikszentgyörgy, Csikszentimre, Csikcsatószegek községek iskolái képviselőjében pedig dr. Botár Adolf Csikszentmártoni ügyvédet.

Dr. Blaga generalinspektor Csikszeredán e kiküldöttekkel beható tárgyalásokat folytatott.

Az alcsiki és felcsiki róm. kat. iskolák ügyének megtárgyalása után másnap Blaga kerületi főigazgató Gyergyószentmiklóson folytatta tárgyalásait a gyergyói körletbe tartozó iskolák ügyében.

Az eredményről dr. Kovács Károly ezelőtt mondta a Brassói Lapok tudósítójának:

A nagyszámban megjelent egyházi férfiak és az egyház jogtanácsosai a kormány képviselőjével folytatott tárgyalások során meggyőző erővel, okiratszerűleg mutatták ki, hogy

a róm. kath. egyháznak kétségtelen jog van az elvitatott iskolákra,

ugy, hogy okfejtéseik, érvelésük a miniszter delegátusára valamint az őt munkájában támogató tanfelügyelőhelyettesre szemérmes hatólag mély benyomást tett. Dr. Blaga a legtisztelendőbb tárgyalagossággal végezte feladatát.

Különben ezeknek az iskoláknak a sorsa mindenütt, ahol az iskolaépület nincs az egyház telekkönyvi tulajdonában, a jus patronatus (kegyuraság) közjogi intézményével van szoros összefüggésben. Ezt az évszázados üzust nem is tekintve a legtöbb helyen ma is kimutatható.

Az illető községek ugyanis hol szűkebb, hol tágabb értelemben a kat. egyháznak kegyurai. Azzal a feltétellel, hogy a

kegyurasági jogra, mint magyar közjogi intézményre való hivatkozás a mostani viszonyok közt eredménytelen marad, s az egyház jogainak megvédésére nem lesz elegendő, a kiváló ügyvéd és a székelység egyik köztisztviselője álló vezető férfiak ezt mondták.

Ettől nem tartok, mert a kegyuraság ugyan egyházi jogi és egyúttal magyar közjogi intézmény, mindazáltal azt valamennyi utód állam respektálni tartozik, már csak azért is, mert a kegyuri kötelezettségek egyúttal telki teherként neheznek mindazon ingatlanokra, melyek egyházi célt szolgáltak és így a mindenkori és mindenre érvényes általános magánjog védelme alatt álló abszolút dologi jogok még akkor is, ha telekkönyvileg kitüntetve nincsenek.

Kovács Károly dr. még megjegyezte, hogy a generalinspektor a tárgyalásokról sürgősen jelentést fog tenni a miniszternek, aki majd ez alapon fog tovább tárgyalni Bukarestben az egyházi főhatósággal.

Jorga és a kisebbségek

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Jorga párt tegnap Csernovicban népgyűlést tartott, amelyen a párt vezére, Jorga Miklós is felszólalt. A gyűlésről eddig csak rövidszavú távirati jelentések érkeztek, s ezek szerint Jorga beszédében a kisebbségi kérdéssről is szólt, elismerve, hogy a kisebbségeknek tényleg van okuk panaszkodni. Nekik azonban meg van adva a lehetőség arra, hogy sérelmeikre orvoslást keressenek, de mi történik — kérdezte — azokkal a románokkal, akik saját országukban szintén el vannak nyomva és nem mehetnek panaszra, senkihez sem.

Foch tábornagy a leszerelés ellen

Franciaország nem is gondolhat a leszerelésre

A Daily News newyorki levelezője bejelentést folytatott az Amerikában tartózkodó Foch marsallal. A beszélgetés során a leszerelés is szóba került, amelyre vonatkozólag Foch marsall azt mondta, hogy a mai Németországban sokkal inkább, mint 1914-ben uralkodik Nagy Frigyes, Bismarck és II. Vilmos szelleme, ahelyett, hogy Goethe és a német Gótiusz többi nagy szellem vezelné a népet. Eppen ezért Franciaország még nem is gondolhat a leszerelésre, hanem kénytelen nagy hadsereget tartani.

Megkezdte a Kuria Károlyi vagyonelkobzási pörének tárgyalását

Ellenséges kémeikkel cimborált Károlyi

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma kezdte meg a kir. Kuria Károlyi Mihály ismeretes vagyonelkobzási pörének tárgyalását, mely valószínűleg három napig fog tartani.

Rácz Lajos kuriai bíró előadó, ismertette a bűnügyi zárlat elrendelésének alapját. Károlyi Mihály — mondotta — rendezte az általános munkássztrájkot, hogy mindenáron békét kössenek.

A külföldön az ellenség kémeivel érintkezett.

A defektista és antimilitarista Galileikör anyagiilag támogatta és elősegítette bomlasztó munkáját. Az ellenséges főhatalmakkal a végett tárgyalta, hogy a monarchia és Németország közli levő szövetséges viszony felbomoljon és Magyarországon az alkotmány megváltoztatásával népköztársaság alakuljon. Károlyi fogadást ajánlott, hogy ő lesz a köztársaság első elnöke. Megalakították a katonatanácsot.

E felsorolt cselekedeteivel Károlyi elkövette a felsegértés, hűtlenség, lazaság, felségárulás, zendülés, katonai szolgálat megsértése, s haderő elleni bűntetteket. Ez a szereplése eredményezte az októberi tömegmozgalmakat, a hadsereg szétszűlését, a népköztársaságot, melyben mint államfő a hatalmat bitorolta.

A kommunisták kezére játszotta át a kormányzást és megkötötte a szükségtelen nemzetmeghaláztó fegyverszünetet.

A kommunista uralom alkonyán elmelegült, de szökésében sem szűnt meg ártani hazájának. Fenntartotta az összeköttetést a kommunistákkal, amiért Olaszországból és Csehszágából kiutasították.

Mindezek alapján kéri a kincstár, hogy Károlyi szabad vagyonának és a ráeső hibabizományi résznek vagyonkártérítés gyanánt az államra való háramlását, mert mérhetetlen az az anyagi, erkölcsi és eszmei kár, amit romboló munkájával a nemzetnek okozott.

Az a vagyon, melyre az állam igényt tart elsősorban Károlyi szabad vagyon, másodsorban a Károlyi György által 1874-ben alapított hitbizomány, valamint a Károlyi György által, de a Viktor ágában alapított hitbizomány várományosai joga.

Sztrájk a berlini villamosvasutaknál

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A berlini városi vasút alkalmazottai kimondták a sztrájkot. A magasvasút és a földalatti vasút a sztrájk miatt szünetelnek. Az igazgatóság elhatározta, hogy a sztrájkoló vasutasokat elbocsátja.

Háromezer vasesztergályos nemzeti szociáldemokrata partot alakított

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar főváros munkáséletének friss eseménye van. Az Országos Szociáldemokrata Pártból kivált háromezer vasesztergályos, akiknek meggyőződése elvi fontosságú kérdésekben elhajlott a szociáldemokraták eszméitől.

A kivált háromezer vasesztergályos most megalakította a Keresztény, Nemzeti Szociáldemokrata Pártot, amely az internacionális kapcsolatok helyett a nemzeti szellem égisze alatt fog harcolni munkásai boldogulásáért.

Az új szakszervezet otthona a Reuter-uccában van, s felavatása most zajlott le. A felavatási ünnepségen a szónokok élesen kikeltek a Szociáldemokrata Párt központi vezetősége ellen, amely nem akarta megengedni, hogy kielégíttessenek a vas-szakma jogos követeléseit.

Tüntetének az angol fasiszták

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol fasiszták tegnap dél után tartották meg legelső tüntető felvonulásukat, amit ezentúl évenként megfognak ismételni. A tüntetés a Trafalgar-téren folyt le, s annak éle főként a bolsevizmus ellen irányult.

Mikor a tisztviselőknek telek kell

Még a hadiözvegyek pár arasznyi földjét is kisajátítják

SZEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A város szombathelyi részének lakói a napokban arra a kinos meglepetésre ébredtek, hogy az út mellett levő és 300 négyszögölthöz másfél hold területig terjedő ingatlanait kicövekeltek. Pár nap múlva meg kihirdették e területekre vonatkozó kisajátító határozatot azzal, hogy e földekért más földet vagy, ha úgy tetszik, kétezer lej kisajátítási árat kapnak.

E kisajátított területek közt vannak olyanok, melyeket már régebben beépítettek, s olyanok is, melyek terméséből tartották fenn

családjukat szegényesen a tulajdonosok

köztük két hadiözvegy, két testvér is. Ezekről tisztviselők számára vették el a családfenntartó ingatlanokat.

Igy bánnak el a szegény székelyekkel, holott építésre van elegendő más telek is. Dehát, ha már Franasoviciék kedve szerint ki nem vándorolnak a magyarok, koldussá kell tenni őket.

Igy követeli a jogegyenlőség és a humanizmus.

A székelység dönti el, hogy ki legyen a Magyar Párt elnöke

Nyilatkozik a Magyar Párt egyik vezetője — „Nem hinném, hogy Bernády megkapná a szavazatok negyedét”

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi magyar sajtó basábjain hosszú hetek óta állandó, áldatlan harc folyik a Magyar Párt elnöksége körül. Ez a kérdés természeténél fogva leginkább érdeklíti az erdélyi magyarságot, mert az elnök-kérdés megfélemlítő megoldásától a Magyar Párt egész kérdésének a rendezését várják. Alkalmunk volt elbeszélgetni a párt egyik vezető tagjával, aki hivatalos útján bejárta Erdély nagyobb városait és így alaposan ismeri a magyar tömegek közhangulatát. Tőle vettük a következő felvilágosításokat:

— Nem kétséges, hogy a nagygyűlésen a párt hivatalos szerve, az intézőbizottság kerül ki győztesen, mert mindenütt osztatlan bizalommal fogadják annak a néhány embernek a megválasztását, akik a direktóriumot alkotni fogják. Azok után, amit a vidéki városokban tapasztaltam,

nem hinném, hogy Bernády a szavazatok egynegyed részét is megkapná

az esetleges elnökválasztás alkalmával. Olyanokat beszélnek, hogy Bernády György ügyvezetőnek Zágoni Istvánt, a Keleti Újság fellelős szerkesztőjét venné maga mellé. Ez ellen a terv ellen pedig épen azok harcolnak

leginkább, akik az ügyvezetői alelnöki székből Pál Árpádot szeretnék látni.

— Egy bizonyos, még pedig az, hogy az a szertelen propaganda, amelyet az Ellenzék fejt ki, általános és élénk visszatetszést kelt az egész vonalon. Ez a lap nagyobb propagandát csinál a protezsztjának, mint az egész Magyar Pártnak eddigé. Ebből látszik — és ezt a vidéken is jól látják már, — hogy az Ellenzék tollát nem a közérdek, hanem az a célzat vezeti, hogy a saját embereit ültesse be a vezető pozíciókba, így a kezébe kerítve az egész Magyar Pártot. Csodálatot kelt ez már csak azért is, mert úgy tudom, hogy az Ellenzéknek papi relációi is vannak, holott a papság, különösen a római katolikus klérus, teljes egészében Bernády ellen foglalt állást.

— A fejleményeket a magyar közvélemény fokozódó figyelemmel várja, s bizonyos helyeken szakadatlanul ankéteznek az elnök kérdéséről, ámde

a Magyar Párt égető kérdésének megoldása nem az ankétéktől, hanem a székelység szervezett nagy tömegeinek fellépésétől függ

és az máris holtbizonyos, hogy a székelység nem Bernádyra fognak szavazni.

Katasztrófális helyzetbe sodorta a vasut a csikmegyei fakereskedelmet

Nincs vagon, nincs szállítás, nincs pénz — A fűrészgyárak tömegesen beszüntetik üzemeiket

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok munkatársától.) A nagyszerűen ropogó, édes meleg fűrész, jófajta »csikféle« tűzelőfa nemcsak Csikvármegye gazdasági életének volt évtizedek óta a legfontosabb tényezője, de az egyre örvendesebb arányokban fejlődő fakereskedelem magának, a csiki székelység nép megélhetésének és vagyoni izmosodásának is legfőbb forrása volt. A milliárdokat érő bőséges erdők kitermelése s a kitermelt anyag feldolgozása és forgalombahozatala ezer meg ezer család egzisztenciáját biztosítja, s az államháztartásnak legjelentősebb jövedelme, de

a liberális kormányzati rendszer mégis katasztrófális helyzetbe juttatta Csikmegyét, sőt egész Erdély virágzó fakereskedelmét,

ami az államháztartás pénzügyi egyensúlyára is nyilvánvalóan kihatással lesz. A faexport a kormány kétbalkezes vámpolitikája miatt szép lassan, de biztosan egészen elsovadt, azaz a fa legkedvezőbb és legolcsóbb exportálhatóságának valamennyi kellékével rendelkező Románia a külföldön elvesztette versenyképességét és kiszorult a szomszéd államok tűzifapiacáról.

Maradna a belkereskedelem. A helyzet azonban ma az, hogy a CFR. államvasutaknak sikerült lehetetlenné tennie azáltal, hogy

nem ad vagon a kereskedelemnek.

A legsúlyosabb a helyzet Csikvármegyében, ahol a többi erdélyi megyéhez viszonyítva a leggrandiózusabb árnyu fatermelés és fakereskedelem folyt,

ahol most az elviselhetetlen vagonhiány miatt annyira megbénult a forgalom, hogy ez már a vármegye gazdasági életének minden terén érezteti a hatását. Mivel nincsen vagon, nincsen szállítás és eladás sem. Tehát pénz sincs.

A fűrészgyárak és fatelepek úgy szólván naponként tömegesen szünetetik be üzemeiket.

mert nem tudják kifizetni alkalmazottait. Az már csak természetes következménye lesz a dolgoknak, hogy az alkamazásból elbocsájtott s önhibáján kívül kereset nélkül maradt ezer, meg ezer ember valamilyen formában káros hatást fog gyakorolni az államélet zavartalan menetére.

A csikmegyei fakereskedelem erőszakos megfojtása miatt tiltakozandó, a megyei fakereskedők deputációban megjelentek Oprea Miklós polgármester előtt, s leplezetlenül feltárták előtte az állam érdekeit is alaposan kikezdő sérelmeiket. A polgármester táviratilag hívta fel az államvasutak bukaresti vezérigazgatóság figyelmét a fakereskedők megdöbbentő helyzetére, ahonnan azonnali intézkedést kért.

Kommunista összeesküvés a magyar kormányzó ellen

BUDAPEST. (A Brassói Lapok munkatársától.) A rendőrség nagyszabású kommunista összeesküvést leplezett le, amelynek szálai vidéki városokba vezetnek. Az összeesküvés külföldről irányított. Állítólag a kormányzó ellen is merényletet akartak elkövetni. Az összeesküvés részleteit a rendőrség egyelőre titokban tartja.

Megegyezés készül az osztrák vasutassztrájk ügyében

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőn este végre megkezdődtek a tanácskozások a vasúti sztrájk ügyében, s azt valószínűleg még holnap is folytatni fogják. A tanácskozások eddigi eredményéről csak annyit lehetett megtudni, hogy a vasutagazgatóság hajlandó a bérköveteléseket a folyó évre teljesíteni, a vasutasok ellenben garanciát követelnek arra nézve, hogy azt a jövőre is megkapják. Hír szerint az igazgatóság erre elvben hajlandó is. A tárgyalások közeli megegyezéssel bíztatnak.

Ujabb jelentések szerint a tárgyalások a vasutagazgatóság és a sztrájkolók között annyira előrehaladtak, hogy a vonatok szerdán már esetleg meg is indulhatnak. Az állomások a feladott és megrekedt szállítmányok miatt zsúfolva vannak, s a sínek felszabadítása napokig eltarthat.

Ujabb érkező bécsi jelentés közli, hogy ma délben megkezdődött a döntő tanácskozás a vasutasokkal. A tanácskozások eredményéről a délután három óra körül parlamentben referálnak, s ez alkalommal Seipel hivatalosan bejelenti lemondását. Ujramegválasztását azonban biztosra veszik.

A Brassói Székely Társaság és a társadalom

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az 1901-ben városunkban megalakult Brassói Székely Társaság megszületésének első percétől kezdve áldásdus munkát végez. A székely gyermekeknek ipari pályákon való elhelyezése, gondozása, művelése, segítése, és így az iparosnevelés nagyjelentőségű munkája képezi feladatát. A világháború vérzivatarra hosszú évekre megbénította ezt a nemes munkálkodást, de mintegy négy év óta megújult erővel lüktet a Brassói Székely Társaság tevékenysége. És a társadalom, sőt az iparosságnak egy része is — tisztelet a kivételeknek — mégis érthetetlen nemtörődomséggel, közönnyel viseltetik ez iránt az egyesület iránt, pedig Brassó minden iparosának és minden magyar emberének elsőrangú kötelessége oda állani a Társaság lelkes és önzetlen táborába, mert hiába való a kevesek minden nekilendülése, minden jószándéka, minden verejtékezése, ha ép azok a tömegek, melyeknek érdekeit szolgálja a nemes munka, nem támogatják a bátran előretörő csapatot.

Ebredjen már egyszer öntudatra Brassó iparossága és egész magyar társadalma! Mozduljon meg és sorakozzon fel az alá a lobogó alá, melyet a Székely Társaság vezetői lengetnek és álljanak a kultúra, a humanizmus és fejlődés szolgálatába. Lépjének be azok, akik még nem tagjai a Társaságnak, a rendes, pártoló vagy alapítótágok sorába, vegyenek részt a Társaság munkájában, hogy eredmény és siker koronázhassa azokat a becsületes és tiszteletreméltó törekvéseket, melyek az iparostársadalom jobb jövőjének megalapozását célozzák.

A Brassói Székely Társaság november hó 15-én, szombaton este műkedvelői előadást rendez az Apolló Mozgó-ban. A szegény iparostanoncok segélyezését és egy iparosotthon megteremtésének dicséretes tervét kívánja szolgálni az estély.

Kötelessége Brassó társadalmának és első sorban iparosságának megragadni ezt az alkalmat annak kimutatására, hogy megértette a kötelesség szavát és segítő kezét nyújt azoknak a keveseknek, akik még a közérdekért lelkesedni és dolgozni tudnak és akarnak. Legyen szombaton este Brassó minden magyar embere az Apollóban és hozza meg áldozatát azon az oltáron, melyet a magyar iparosnevelés feladatának szolgálatára emelt a Brassói Székely Társaság.

FIGYELEM!

Senki ne mulassza el, mert sok pénzt takaríthat meg vele évente! Mindenki, aki céget felkeresi, ingyen kap 1 szelvényt, mely feljogosítja 10% ár-
engedményre 1000 lejen felüli vásárlásnál 12% ár-
engedményre. —
Siessen használja ki az alkalmat, míg a szelvény tart!

WERBER SALAMON, Kapu-ucca 39. sz.

Bepillantás a Székely Szó betiltásának kulisszatitkaiba

Gaál Alajos válasza Florea prefektusnak

A Brassói Lapok tárgyalta a Gyergyószentmiklóson megjelenő Székely Szó alkotmánytörvény-ellenes betiltását és tárgyilagossággal meggyőzően mutatott rá a csikmegyei prefektus eljárásának helytelenségére. Erre Florea prefektus egy nyilatkozatot küldött be, melyben igyekezett eljárását indokolni, helyesebben mentesíteni. Hogy az igazság minél könnyebben kibontakozhasson ebben az ügyben, helyet adtunk Florea ur nyilatkozatának, de nyomban leszögeztük, hogy védekezését nem tartjuk elfogadhatónak. Mint a történet kulisszatitkaival nem ismerősek azonban a részletek boncolgatásába nem bocsátkozhattunk, hanem azt fenntartottuk a Székely Szó illetékes tényezői részére. Most Gaál Alajos dr. a betiltott Székely Szó tulajdonosa az alábbi levelet intézte hozzánk:

Mi kötelességünknek tartjuk a levelet leközölni. Ime a levél:

A Brassói Lapok nagybecsű
Szerkesztőségének.

Brassó.

Mindenekelőtt meghatottan mondunk köszönetet önöknek mi, a gyergyói magyarság elnömitott »Székely Szó«-ja, a gavalléros védelemért, mellyel minden habozás nélkül ügyünk támogatására siettek.

Ugy gondoljuk mégis, hogy Florea prefektus a választ erre az újságbetiltó brutatásra a legautentikusabb helyről — tőlünk kell megkapja.

Ime:

1924. május havában az anyagi bajok miatt szünetre kárhoztatott Székely Szó újra megindult.

Szini Lajos ur, a lap akkori tulajdonosa, mint legelső és legközelebbi közigazgatási fórumhoz május másodikán a lap megindítását bejelenti és egyben megnevezi felelős szerkesztőnek T. Imets Béla urat.

A lap megindítását és a felelős szerkesztő bejelentését Crisan, — az a Crisan, aki Florea prefektus apósa, — iktatja 1657—924 szám alatt, rá írja az aktára, hogy »Seia cunostinta« és a Székely Szó zavartalanul jelenhetett meg a mult hetekig.

Ha valamelyes hiba követetett el, úgy az Crisan urat, terhel, Florea ur apósát, kit primárból prefektussá avasztalásakor csuszátott ravaszon az ő meleg primári székébe, hogy egyszerre két nyeret lovaloghasson.

Crisan urnak kellett volna az aktát szépen tovább küldenie az ő adminisztrációs utjain. Ezt az egyhetes közigazgatási irnokocská is így tudja.

Ha ezt ő nem tette, úgy Crisan ur működését és nem pedig a Székely Szót kellett volna Florea urnak betiltania.

Kérdem már most, miért nem érdeklődött Florea ur május óta mostanáig, hogy a felelős szerkesztő be van-e jelentve? Miért csak akkor, amikor a Székely Szó az ő család finta álszenteskedéséről lerántja a leplet?

A május 2-án bejelentett felelős szerkesztő T. Imets Béla ur a lapnak ma is felelős szerkesztője. Itt semminemű változás nem történt! Vagy tán az após primár és a prefektus vő kezén eltűnt a bejelentés? Durva valótlanság tehát Florea prefektus állítása, hogy a lap bejelentve nem volt, éppen úgy, mint az is, hogy a Székely Szó a hatóságoknak köteles példányokat nem küldött.

Csak melleleg jegyzem meg, hogy ez az utóbbi kötelesség a Sándory nyomdát terhel a Sajtótörvény értelmében s annak ez a köztisztviselőben álló nyomda pontosan mindig eleget is tett.

Mi szintén a csikszeredai törvényszékhez fordultunk, amely meg fogja állapítani a hivatalos hatalommal való visszaélést és minden bizonnyal az okozott károkért az alkotmánytörvény 107. §-a alapján személyesen fogja felelőssé tenni Florea urat.

Ez a hisztorikuma a Székely Szó betiltásának, s most pedig engedje meg Florea ur — ki picike érettségis bankfiúcskából tolakodott fel a prefektusi székbe, s kinek egyetlen érdeme a közismerten nehéz feje, — hogy csevegjünk még egyről-másról.

On olyan bohó volt, hogy a Magyar Pártot akarta a Székely Szó gyűlésén fölrobbantani s olyan arcátlan, hogy ehhez akarta fölhasználni a Székely Szót.

On, Florea ur, mint a vásárhelyi Tükör írja, deflorálni akarta a gyergyói magyarságot, de mert ez nem sikerült, most be akarja tiltani a Székely Szót.

On megbontani akarta sorainkat? Hát nem látja, hogy undorodunk öntől, és nem látja, hogy milyen egygyé, erőssé kovácsolt bennünket?

Azt hiszem, hogy az ön fölöttesei ezeket a baklövéseit nem sokáig fogják tűrni.

On megértésről alakoskodik és Néppártot akar a nyakunkra hozni az ön személyes vezetésével.

Miféle félkegyelműség még az elgondolása is annak, hogy ezt velünk és a Székely Szóval meglehessen tenni!

A kis hamis Florea ahelyett, hogy a miniszterhez sietne panaszaink interpretálására, autón megy iskolákat rekvirálni és — megértést hirdet.

Hypocrita, kinek sem bátorsága, sem férfiasága nincsen hozzá, hogy az igazat fölfel vagy le megmerje mondani.

Mi, a Florea-féle automobil-butor, fogat és egyéb ügyekkel nem kívánunk foglalkozni mert célunkat a Székely Szó rehabilitálására és Florea ur elvonulására a csiki deszkákról, ezek nélkül is elfogjuk érni minden bizonnyal s kétszínű ámitásaival nem sokáig fogja bolondíthatni megtévesztett áldozatait, de meg kell még emlékeznünk a legutolsó kirohanásáról a »Gyilkos« című sokszorosan megbélyegezett és agyon pofozott illemhelyen.

Ez a revolverlap a legbensőbb nexust tartja fönn Florea urral. Ime hová züllött egy prefektus!

Kis Endre a mult hónap 25-én a Gyilkostól Florea-hoz utazott és biztosította őt barátságáról egyben megengedve, hogy a Gyilkos legutóbbi számában szadisztikus vágyainak kielégülést szerezhesen.

Ez a koprolalia, mint pathologikus tünet jellemző Kis Endrere és kebelbarátjára, Florea urra.

A cikket Florea mint »harisnyás székely« irta alá.

Ime a maszlagi! A Jánusfejű Florea, ki ha a magyaroknak akar maszlagolni, akkor »harisnyás székely«, ha pedig fölfelé akar jó fiu lenni, akkor sovén románnak hazudja magát.

Florea ur! Barátkozzék ön csak tovább a Gyilkossal s hagyjon minket, csiki magyarokat békében! Mi ösmerjük kötelességeinket a román nemzet, a román törvények és a hazával szemben. Öntől, az eunuchtól nem fogadunk el oktatást.

Amennyiben ezt az ügyet pedig így — lapban — óhajtja folytatni, készen állunk az ön portréjának további megfestésére.

Gyergyószentmiklós, november 6.
Dr. Gaál Alajos
A Székely Szó tulajdonosa.

Rekompenzáció ellenében kiadja Romania az aradi szobrokat

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jelentette már a Brassói Lapok, hogy az aradi szobrok ügyében Barabás Béla volt magyar országgyűlési képviselő a napokban Budapestre utazott, hogy a magyar kormányval a szobrok sorsáról tárgyaljon. Barabás Béla Budapesten Pró nay Györggyel, a magyar miniszterelnök seg politikai államtitkárával tárgyalt. Pró nay kijelentette, hogy nem tartja jogosnak a szobrok eltávolítását, s ha a román hatóságok mégis ragaszkodnának azok eltávolításához, úgy az az álláspont, hogy a szobornak sértetlenül kell maradnia. A kérdés egyébként is aktuálisává vált, mert több magyar város részéről akció indult meg, s a városok már be is jelentették igényüket a szobrokra.

Ezzel szemben az aradi városi tanács is nyilatkozott, s kijelentette, hogy sem mi akadályozza sincsen annak, hogy a szobrokat Magyarországnak kiadják, de tekintettel arra, hogy nagyértékű művészi munkáról van szó, Románia azokat csakis rekompenzáció ellenében szolgáltathatja ki. Természetesen — mondja az aradi városi tanács — nem pénzbeli rekompenzációról volna szó, hanem arról, hogy Magyarország a birtokában levő román műemlékekből adjon vissza néhányat Romániának.

Ballada a vassárkány szürke lovagjáról

Vasutas-tragédiák napihirekben elbeszélve — Ki törődik a vasutasok sorsával?

MÁRAMAROSSZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az izzószemű vasszörnyeteg sietve, lihegve lohol a vak éjszakában vegtelen acélrudakon..... Kivilágított, emberrel telt kalicka-fűzért vonszol maga után. és sötét kocsi mélyében címzett csomagok, busszemű lábajszágok, árúk rohannak elrendelt cél felé. A nyihogó, prűszkölő vasparipa testén apró, imbolygó-lámpájú emberkék lovagolnak.

A vasutasok.

A vedlett egyenruha nem simul daliás a testükre, az arcukon a gond brutális ostora vágott kegyetlen, össze-vissza ráncokat, csapzott bajuszuk szomorúan hajol a szájuk fölé..... nagyon fáradt, elkéseregett és reménytelen sorsu emberek azok, akik a rettenetes vassárkányt lovagolják és kiszolgálják. Néha lefordul egy-egy ember a vasnyeregéből, eltűnik egy-egy lámpás, de a vasparipa csak nyargal tovább és ki veszi észre a kis emberkék nagy-nagy tragédiáit? A krónikás szárazszavú napihirekbe sulykolja ezeket a szörnyűséges drámákat, amelyek már sablonná állandósultak és blankettákon intéztek el: a vasutas szolgálatközben szerencsétlenül járt..... kórházba, hullaházba szállították. Pont.

De egyszeriben stórfa lesz a napihirből ha a vassárkány szürke lovagjainak az élettel való hősi küzdelmét és tragikus bukásait glédába sorakoztatjuk, keretbe feszítjük és hangos, vadoló szóval, a welsi bárdok rejtő gesztusaival mutatunk rájuk. Balladát formálunk az alább felsorakoztatott vasutas-tragédiákból, amelyek egy hét leforgása alatt történtek Máramarosban.

Apa és fiú

Az öreg Benkő János nyugdíjas vasuti portás, aki, hogy megélhessen, kénytelen volt mint pályamunkás megkeresni a maga és családja kenyerét. Nehány nappal ezelőtt a vén Benkő a nagybecskői peage-vonalon pepecselt a sinek között és nagy buzgalommal csavargatta az erősítő srófokat. Munkájában elmerülve, csak az utolsó másodpercben vette észre, hogy a cseh gyors már alig néhány méternyire van tőle. Az öregembert felriadó életőstőne villámgyorsan félreugratta a sinekről, de a következő pillanatban a régi vasutas belénevelt kötelelősségőstőne cikkázott végig az agyán és — a kötelelősségőstőne egy pillanat századrésze alatt győzedelmeskedett az életőstőnön. Benkő János ugyanis észrevette, hogy a súlyos srófhúzó kulcsot a sineken felejtette..... jaj, a cseh gyors veszélyben van, kikliklik..... kalasztrófa..... emberélet..... roncok: És Benkő János vasuti munkás egy második villámgyors mozdulattal visszaugrott a sinekre, felkapta a kulcsot, és — a gyorsvonalat elütötte. Benkő János másnap meghalt a szigeti közkórházban.

Fiát Benkő Lászlónak hívják és mint vasuti fékező teljesített szolgálatot a CFR-nél. Valahogy belekevertek a hirhetté vált Wiesel-tesztvérek lisztesempészési ügyébe, és azzal gyanúsították, hogy segédkezett a csempeésnél. Szegény becsületes és ostoba Benkő László nem bírta el ezt a gyanúsítást és annyira szívére vette a dolgot, hogy buskomor lett, napokig nem evett. A kolozsvári klinikán kezelték egy darabig, de állapota sehogy sem javult és hazabocsátották. Mint csendes örült ténfergett egyideig a Szatmáron lakó családjánál, de a napokban valahogyan megtudta, hogy a Wiesel-ügy főtárgyalása most folyik a szigeti törvényszéken. A szerencsétlen emberen e hír hatása alatt teljesen kiőrt az örület, úgy, hogy a szigeti elmegyógyintézetbe kellett szállítani. Most a tébolydában ápolják a becsület bolondját....

Ki törődik a Benkő-család sorsával?

Egy fiatal élet pusztulása

Tüzes János 22 éves vasuti segédmunkás a bocskói állomáson teljesített szolgálatot. Télen a nehéz szolgálatban meghűlt és súlyos beteg lett. A rosszul táplált fiatal tesztbe befészkelte magát a tüdőbaj bacillusa, de Tüzes Jánost katonának hívták és ő bacillusaival együtt berukkolt a hadseregbe. Ott aztán végleg elharapódzott benne a tüdőbaj, úgy, hogy ki is szuperálták a katonaságtól. A CFR csöppet sem törődött azzal, hogy a fiatal ember a vasuti szolgálatában szerezte a gyógyíthatatlan tuberkulózist és egy banj segélyt sem adott a sir felé lődült Tüzes Jánosnak, aki pedig tehetetlen, beteg kessanyjának is egyellen támasza volt. A

nyomorúság és a tüdőbaj elintézték a többit: Tüzes János 22 éves korában néhány nappal ezelőtt meghalt.

Ki áll meg egy percre is ennél a tragédiánál?

A fékező tragédiája

Krevé László fékező október hó 30-án a Borsáról Szigetre este 10 órakor érkező tehervonatot kísérte. Utközben Leordina és Petrova között át akart lépni egyik kocsirol a másikra, de megcsuszott, és kiesett a robogó vonatról. A sebesült vasutast a szigeti közkórházba vitték, ahol feigőgyult ugyan, sebesüléseiből, de az esésnél szenvedett agyrázkódás következtében valami elméleti defektus lépett fel és Krevé László azóta dühöng, sir, átkozódik, idegrohamai vannak. Átvittek az elmegyógyintézetbe. Krevének felesége és hat gyermeke éheznek.

Ki gondoskodik ezekről?

Negyven évi szolgálat után

Terdik Sándor 66 éves vasutas negyven évig állott a vasut szolgálatában, mivel azonban nyugdíjából képtelen volt családját fenntartani, vénségére beállott a vejéhez ácsmunkásnak. Az öreg acsina szorgalmasan dolgozott — ha volt munka és e héten is egy nagymező-uccai ház fedelét javígtatta. A 66 éves Terdik Sándor egyszerre csak szédülni kezdett a zsindelyek között, elvesztette az egyensúlyát és lezuhant a magas ház tetejéről. Összetört testtel szállították a kórházba, ahol másnap isszonyu kínok között kiszívedett.

Ki érez lelkiismeretfurdalást Terdik Sándor halála miatt?

Kész a ballada. A strófák komor hangja beszél és vádol, a refrain sürgető türelmetlenséggel kérdez, de ki az, aki meghallgatja a strófákat s aki válaszol a refrain kérdéseire? Az izzószemű vasszörnyeteg tovább rohan az éjszakában és hatalmas testéről le-lehull egy-egy imbolygó lámpás a nagy, fekete semmibe. Észre sem veszi senki.

Gárdos Sándor.

Mi történik Spanyolországban?

Negyven letartóztatás Madridban

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A budapesti lapok tegnap Madridból érkezett eredeti jelentések alapján szenzációs cikkeket szívaltak be arról a harcokról, amelyet a francia-spanyol határon a spanyol sorkatonaság vívott meg a hegyekben rejtőzködő anarchista csapatokkal. A budapesti spanyol követ-ség most e hírekkel kapcsolatban megállapítja, hogy azok csak kerülőúton érkezhettek Spanyolországból, s minden-esetre tulzoltak. A követség kijelenti, hogy madridi hivatalos táviratok Navarában lefolyt kisebb bandaharcokról emlékeznek meg. Egy másik hivatalos jelentés szerint pedig Barcelonában fedeztek fel az egyik kaszárnyában bombákat, amelyeket az anarchisták helyeztek ott el. Az országban — mondja a követség — teljes a nyugalom. Ennél a cáfolatnál azonban sokkal beszédesebb az a szintén hivatalos jelentés, amely azt mondja, hogy Madridban a tegnapi napon negyven letartóztatás történt. A letartóztatottak között van Domingo, köztársasági párti képviselő is.

Harmincöt százalékkal emelik a katonatisztek fizetését

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Illetékes helyen nyert értesülés szerint a költségvetési nagy bizottság behatóan foglalkozik a katonatiszti fizetések emelésének kérdésével. A felfogás az, hogy a fizetésemelés mérvének általában harmincöt százalékkal kell emelkednie, s így az alantas tisztek fizetése 1200—1600, a magasabb rangú tisztekké 1700—2400, a tábornokoké pedig 2600—3500 lejjele emelkednie.

Mindenkinek szüksége van a román nyelv megtanulására,

ehez pedig nélkülözhetetlen egy teljesen megbízható szótár. — Az ön maga munkáján könnyít tehát, ha a román nyelv tanulásához segítségül veszi a

Dr. Dávid György-féle ROMÁN-MAGYAR és MAGYAR-ROMÁN nagy szótárt,

amely csinos kiállításban most jelent meg. — Az eddig forgalomba hozott szótárakkal szemben felülmúlhatatlan előnye ennek a szótárnak:

tökéletesen összeállított

gazdag szókincs,

minthogy több mint 24.000 címszavával többlet tartalmaz, mint bármely Romániában eddig megjelent szótár, különös tekintettel az általánosan használt műkieljezésekre; aránylag

kis terjedeleme,

amit azáltal sikerült a bő tartalom dacára elérnünk, hogy a külföldi szótárakhoz hasonlóan

simított vékony papírra, apró, de tiszta olvasható betűkkel nyomtuk. Kis terjedelmének köszönhető, hogy rendkívül

könnyen kezelhető,

s ugyancsak a kényelmes kezelhetőséget szolgálja az is, hogy a két részt egybe kötve, tartós, egész vászon vagy bőrkötésben bocsátjuk forgalomba.

Mindenek fölött áll pedig az a körülmény, hogy ezen szótárt mindenki beszerezheti, mivel a nagyszerű kiállítása és a tökéletes tartalma dacára

rendkívül olcsó.

Akinek tehát a román nyelv megtanulásához szótárra van szüksége, kérje mindenütt ezt a szótárt.

A két rész egybekötve, egész vászonkötésben 180 lej
Félbőr-kötésben 240 lej

Kapható mindenütt

Kiadta:

a Brassói Lapok könyvosztálya

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

BRASSO

A Brassói Lapok gyűjtése a zetelaki tűzkárosultak részére

Jó uton haladunk! Már nemcsak a műkedvelői előadásokból és műsoros estélyekből befolyt jövedelmek gyarapítják a zetelakaiak javára gyűjtött adományokat, hanem a sportegyesületek is beléptek a jótékonykodás gyakorlóinak közé. Az első a Spitz és Hesshaimer cégek alkalmazottai voltak, akik a barátságos mérkőzésből befolyt 706 lej a tűzkárosultak felségélyezésére ajánlották föl. A szenvedők nevében, midőn e nemes áldozatot hálásan megköszönjük, kívánjuk, hogy ez a jó példa országsszerte utánzásra találjon.

A mai napon a következők adakoztak: Spitz és Hesshaimer cég alkalmazottai 706 lej, Balogh Géza vezérigazgató, Csikszereda 1000 lej, Czimbalmos Ferenc mészáros, Vulkán, 500 lej, Péter Zoltán Brassó 100 lej. Összesen 2306 lej. Eddigi gyűjtésünk végösszege 77484 lej. További adományokat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a Brassói Lapok kiadóhivatala.

— Csütörtökön Bukarestbe utazik a polgármester és alpolgármester. Jelentette a Brassói Lapok, hogy dr. Schnell Károly Ernő polgármester az Electrica Villamossági Társasággal kötött szerződés részleteinek leírásait és a villanyvilágítás bevezetéséhez szükséges 40 millió kölcsön megszerzéséért Bukarestbe szándékozik utazni. A dolog most aktuálisá vált és a polgármester, továbbá Socaciu Emil polgármester-helyettes ebben az ügyben Bukarestbe utazik, ahonnan a hét végén térnek vissza.

— Eddig ötven állampolgársági ügyben döntött a polgármester. Dr. Schnell Károly Ernő, Brassó város polgármestere megkezdte a honpolgársági lista ellen benyújtott fellebbezések alvizsgálását. Összesen 700 fellebbezést adtak be a városhoz, amelyek közül a polgármester eddig ötven esetben döntött. Mihelyt megtörténik valamennyi fellebbezés érdemi elintézése, a város elkészíti a brassói állampolgárságok végérvényes listáját, amelyet újból közszemlére tesznek ki.

— A Brassói Magyar Dalárda választmányja november 12-én, szerdán este 8 órakor a próbahelyiségben fontos ülést tart. A tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— Vizsgálat a brassói vasutigazgatóság ellen. A brassói államvasuti üzemeltetés ellen vizsgálat van folyamatban, amelynek vezetésével Radulescu bukaresti vezérfelügyelő van megbízva. A vezérfelügyelő addig a számosztályt és a pályafenntartási osztályt vizsgálta meg. Hír szerint ez a vizsgálat szennyezési dolgokat fog napfényre hozni.

— Nincs só Brassóban. A rendszertelen kormányintézkedések és belátás nélküli gazdasági kapkodás szomorú következményei ismétlődnek Brassóban. Most, mikor a téli konzerválás, a káposzta besózás ideje van, Brassóban sem darabos, sem őrölt só nem kapható, ellenben kisebb mennyiségben vásárolni lehet három-négyezer aron régiú luxus-sót. Ez a tarthatatlan állapot azóta ismétlődik meg, mióta az állami só egyeduratság privilégizált »elsőrendű« állampolgár kezébe került. A hatóság sürgős beavatkozása most már nem maradhat el.

— Öngyilkos cselédleány. A rendőrség ma jelentette, hogy dr. Bojta Spiridon brassói ügyvéd szolgálatában levő 18 éves cselédleány megmérgezte magát és meghalt. Beszállították a polgári kórházba. A cselédleány szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot.

— Betörés a Kertsch-villába. A Kertsch-villában betörési kísérlet történt. A közelben posztoló rendőr azonban idekorán közbelépett és a betörés megkísérlését, Perenczi Károly Kapitány-ucca 17 szám alatti lakost letartóztatta. Átadták az ügyésznek.

KOLOZSVAR

— Aki nem fizet adót, nem kap fizetést. A kolozsvári pénzügyigazgatóság elrendelte, hogy az állami tisztviselők ezentúl negyedévenként tartoznak fizetni az adójukat. Mind azok az állami funkcionáriusok, akik jövő hónap elsejére nem szereznek igazolványt adó hátralékuk kiegyenlítéséről, nem kapják meg a fizetésüket.

— Csendélet a vasutasok között. Botrányos affér játszódott le ma délelőtt a CFR épületében. Oltescu és Dumitrescu, a forgalmi osztály főnöke inzultálta Moga felügyelőt, aki Medaida címen szerkesztett vasúti lapjában megdöntötte a két főnököt. Moga azonban erősebbnek bizonyult támadói

nál és minkettőjüket alaposan összeverte. Az ügynek fegyelmi következményei lesznek.

— Megszökött a büntetés elől. Legutóbb titokzatos körülmények között eltűnt a városból Bárdos Jenő kereskedő, akit a törvényszék nemrégiben egy selyemcsempészési bűnből kifolyólag hat és fél millió lej pénzbüntetésre ítélte. Valószínű, hogy Bárdos, akit legutóbb Bukarestben is láttak, Magyarországra szökött, mivel nem merete bevárni a pör fejleményeit.

— Gyilkosságért tízévi fegyház. Annak idején jelentettük, hogy Kolozson Ciceu Vazul meggyilkolta régi haragost Boros Gligort. A törvényszék ma foglalkozott a gyilkossággal s Ciceu Vazult elítélte tízévi fegyházra.

— Indig Ottó színdarabja a Magyar Színházban. A Magyar Színház igazgatósága elfogadta játszásra Indig Ottó újságírónak »Magas é« című színművét.

NAGYVARAD

— Elhangzott a vádbeszéd a gyilkos csendőrök ügyében. Gaborián János, Tataru Miklós és Mocan László bihardiószei csendőrök bűnperében a tanúkihallgatásokat ma befejezték. Negyven tanu vallotta, hogy Kovács Sándor kovácmestert a csendőrök verték halálra és a gyanúsítottaktól pénzeket zsaroltak. Az ügyész ma mondta el vádbeszédét, melyben súlyos büntetést kér a vádlottakra.

— Elmezarában öngyilkosságot követett el. Kosa Julianna Erzsébet-uccai lakásán elmezarában ma délből zsirszódát ivott. A leány állapota igen súlyos, úgy, hogy, kihallgatni sem lehetett.

MAROSVASARHELY

— Miért utazott Major prefektus Bukarestbe. A Diaconescu ügy hullámai egyre bővülnek. Legújabb Diaconescuhoz közelálló forrásból azt a hírt lanszírozzák, hogy Major Viktor prefektus csupán azért üldözte a kereskedelmi iskola igazgatóját, mert ez regálbeli ember. Ugyaneiről a helyről azt a hírt is szétkürtölké a városban, hogy Diaconescut azért fogták le, mert ez kijárta Bukarestben, hogy Major berendeljek és leintsek. Ezzel okolták meg azt, hogy a prefektus most Bukarestbe utazott. Major Viktor hétfőn tényleg elutazott Bukarestbe, de nem a Diaconescu-fele »leintések« miatt, hanem azért, hogy bemutassa a kormányynak a jövő évi költségvetést és rendkívüli segílyt kérjen a vármegye tisztviselőinek.

— Elvetette a város a korcsolyapályát. A marosvásárhelyi Korcsolyázó Egyesület ezen a héten tartja fennállásának ötvenedik évfordulóját. A város — nyilvánvalóan ebből az alkalomból — meglepetéssel kellemetlenkedett a derék egyesületnek. A mai napon ugyanis birtokba vette a város a korcsolyapályát, minden ok és bírói döntés nélkül. Midőn az egyesület megbízottai vonakodtak átadni a pályát, Jeremia tanácsos kijelentette, hogy Marosvásárhelyen az történik, amit »a város akar« s ha sokat akadékoskodnak, az egész egyesületet feloszlatja. Az egyesület most törvényes úton védi meg az igazát.

— Levágta a balkezét a vonat kereke. Sajnálatos baleset történt a marosvásárhelyi pályaudvaron. Birs Miklós fékező vigyázatlansága folytán fékezőbódéjából kiesett a kerekek közé, amelyek levágták a szerencsétlen ember balkezét.

— Elutasította a semmitőszék a marostordai tisztviselők kártalanítását. Az állásukból elbocsájtott marostordai tisztviselők egész a semmitőszékig vitték kártalanításuk és nyugdíjjogosultságuk pörét. A semmitőszék tegnap foglalkozott az ügygel. Ítéletében a semmitőszék elutasította a tisztviselők kártalanítási kérését.

— Súlyos megállapítások az ügyészségi fogház ellen. Rădescu semmitőszéki ügyész befejezte a marosvásárhelyi ügyészségi fogház ellen folyó vizsgálat első részét. Rădescu legutóbb súlyosabb természetű dolgokat állapított meg, amelyeknek közlése véget a semmitőszéki ügyész tegnap elutazott Bukarestbe, ahonnan a jövő héten visszatér Marosvásárhelyre, a pótvizsgálat megalapozására.

— Merényi vagy véletlenség? Tegnap este Meiz Erno városi mérnök családja több ismerősét vendégül látta. Amint együtt ült és diszkurált a társaság, kint egy lövés dördült el, egy revolvérgolyó átfurta az ablakot és az asztal felett süvítve el, befuródott a falba. A váratlan lövéstől érthetően megriadt a társaság s a rendőrség most azt szeretné tudni, vajon szándékos merénylet történt, vagy véletlenségből repült a golyó a szobába.

— A gomba meg a bomba. A maroshévi erdei munkások egyike, Gurica János miközben társai déli pihenőjüket tartották, elindult gombát keresni. Gomba helyett azonban egy bombát talált, egy gyanus szerkezetű, jókora gránátot. Gurica János fölemelte a gránátot és babrálni kezdett rajta, de vesztlére, mert a gránát felrobbant és a szerencsétlen embernek mindkét karját kiszakította.

SZATMAR

— Egyeztető iroda a fizetési nehézségek megkönnyítésére. A szatmári gyáriparosok és munkaadók szövetségének kereskedelmi szakosztálya elhatározta, hogy egyeztető irodát állít fel, hogy kereskedők és vállalatok fizetési nehézségeit elintézzék és megkönnyítsék.

— A szatmári kistisztviselőket meghagyják állásukban, a nagyobbak sorsát politikai szempontból döntenek el. A közigazgatási tisztviselők románnyelvű vizsgája alkalmával mint annak idején megírtuk, a szatmármegyei tisztviselők közül százötven elbuktak. Ennek következtében ezeket a hivatalnokokat állásukból is elbocsátották. A Szamos című napilag, mint szatmári tudósítónk jelenti, nyílt levélben kérte meg Canjunari vármegyei prefektet, hogy a politika mellőzésével hallgasson az emberiség szavára és ne tegye ki télviz idején minden nélkül állásukból a szegény családok tisztviselőket. A prefekt válaszában közölte, hogy a vagyonlan kistisztviselőket meghagyja állásukban és utasította Ferenczi Agoston polgármestert, állítsa össze a szegénysorsú kistisztviselők listáját. Így ötven tisztviselő tovább is megmarad állásában. A nagyobb tisztviselők és a tanácsstagok érdekében történt intervencióra a prefektus kijelentette, hogy ezeknek az ügye nem tőle függ, mert ezek elbírálásánál politikai szempontok döntenek.

— Agyonlőtték a vármegye hírhedt rablóvezérét. Szatmármegye rettegelt, veszedelmes rablóvezérét, Mays Ciku Demetert a csendőrök izgalmas üldözése közben agyonlőtték. Mays nem kevesebb, mint három éve tartja rettegésben az avasi lakosságot, vakmerő, nagyszámú bandájával. Ez a banda, amelyben a »vezér« szigorú, szinte katonás fegyelmet tartott, főleg szökött katonákból áll, akik folytonosan garázdálkodtak az avasi falvakban. De nemcsak a falvakba törtek be, hanem egyre-másra meggyilkolták és kifosztották az erdőben járókat. A csendőrök már három éve üldözik Maysot, sokszor a nyomában is voltak, de ez mindannyiszor elmenekült a legveszedelmesebb helyzetekből is, sőt sokszor formális harcok árán tudott csak kiszabadulni a csendőrszuronyok közül. Legutóbb, midőn egy izben a tanyáján megközelítették a csendőrök, rálőttek, azonban ekkor a rablóvezér szépséges szeretője Mays elé állt és a ráirányzott golyókat saját testével fogta fel. A leány ekkor holtan összeesett, a haramiavezér pedig szépen — megugrott. Ma végre azután elérte a végzet. A hírhedt rablóvezért Avasufalu határában az üldöző csendőrök utólérték és agyonlőtték.

SEGESVÁR

— Jubileumi színelőadás Segesváron. 25 éve mult, hogy Segesváron ezen a kis magyar szigeten működik a Magyar Polgári Kör. Kulturális munkásságának mindig jelét adta a Petőfi s más nemű ünnepélyek rendezésével. F. hó 15-én este a városháza nagy termében előadja a kebeléből alakult műkedvelőkkel a »Sárga csikó« népszínművet. Most 25 éve ezen darabbal lépett a kör a nyilvánosság elé s ennek az alkalommal különösen az a nevezetessége is meg van, hogy Dénes János polgári kör alelnök akkor és most is Bakaj András szerepét tölti be. Nagyon sokan vannak országsszünkben, kik tagjai voltak hosszabb, rövidebb ideig a segesvári magyar polgári körnek. Szeretné a kör vezetősége, ha ez előadás ezen elsőledt tagokat, ha egy kevés időre is, de összehozná Segesváron. A kör áldozatkész tagjai úgy akarják, hogy külső jelvénye is legyen a körnek, s épen ezért egy zászló készítését határozták el. A zászló szentelés is e jubileumi előadásal kapcsolatban volt tervbe véve, de közbe jött akadályok miatt el kellett halasztani ez év december 7-án.

SZEKELYUDVARHELY

— Egy kisgyermeket halálra tapostak a lovak. Megdöböntő szerencsétlenség történt Székelymúzsna községben, ami egy ártatlan kis gyermek életébe került. A múlt napok egyikén estefelé Ruzsa Lajos öt éves kis fia a falu között egy öreg asszonnyal az utcán abban az időben ment, amikor a csorda is ott jött hazafelé. A lovak futva éppen feléjük tartottak, mire az öreg asszony, éppen azért, hogy a gyermeket baj ne érje, kezével hadonászni kezdett. Emiatt az egyik ló megvadult, nekirugaszkodott a gyereket felkötve, a szegény kis fiúnak a koponyáját taposta össze. A szerencsétlen gyermek azonnal szörnyet halt.

— **Tolvaj faárus.** Ingyen rókabőrt kívánt szerezni Ambrus Mihály 53 éves Keczkisfaludi, holmi apróság miatt már korábban is büntetett faáruló ember. A városba hozott kájjának eladása után betévedt Lányi Nándor üzletébe, ahol egy őrizetlen pillanatban egyszer lejnvi értékű rókabőrt kabátja alá csuszátva, távozni igyekezett. A tulajdonos azonban észrevette a lopást, lármázni kezdett s egy pénzügyőr segítségével sikerült az atyafit egy közeli udvarban lefűlelni.

MEDGYES

— **Egy brassói kereskedő segéd öngyilkossága Medgyesen.** Szombaton délelőtt Wallner Hermann kereskedő segédet; aki a brassói Eitel-cégnél volt alkalmazva, s üzleti ügyekben Medgyesen tartózkodott, átlőtt halálseikkal találta meg a Greveln nevű erdőben az arra járók. A medgyesi kórházba szállították, ahol vasárnap a kora reggeli órákban meghalt.

— **Magyar Színészet Medgyesen.** Sümegi Odón színtársulata a hó 20-án kezd meg előadásait Medgyesen. A társulat 40 személyből áll s az idei szezon legfrissebb operette újításait hozza színre. A medgyesi magyarság körében élénk örömet keltett a belgért három heti színi előadásorozat, annál is inkább, mert aki Sümegit ismeri, az csak társulatától is jót várhat. Az előjelekből látszik, Sümegi meg lesz elégedve a medgyesi közönség támogatásával.

DEVA

— **Nem engedélyezték a Magyarpart hunyadmegyei tagozatának gyűlését.** A Magyarpart hunyadmegyei tagozata folyó hó 9-én akarta megtartani reorganizáló gyűlését. Serényen és nagy buzgalommal folytak az előkészületek. Az egész vármegye magyarjai a pártba tömörül és fontosságát felfogva, tömegesen jelentkeztek a pártba való belépés céljából. Alapos kiállítás volt arra, hogy a gyűlésen a megye minden részéről tekintélyes számban jelennek meg és impozáns módon adnak majd kifejezést szolidaritásuk érzésének. A vezetőség óvatosságból három héttel előbb kérte már erre az engedélyt az illetékes hadtestparancsnokságtól és több ízben azt meg is sürgette. Folyó hó 6-án végre megérkezett a válasz, amely minden indoklás nélkül elutasította a kérést.

LUGOS

— **Sok az esküvő, kevés a fika.** A Lugoson is uralkodóvá lett lakáshiány csunya csete-patéra adott okot és alkalmat két tanár között. Egy Lugosról áthelyezett törvényszéki bíró felesége 10 ezer lej lelépési díj ellenében a kiűritendő lakást Herlo lyceumi tanárnak ígérte oda, ha annak családját nagyobb biztonság kedvéért már a kiköltözés előtt lakásába fogadja. Herlo tanár a saját lakását viszont egy regáltól idehelyezett tisztviselőnek ígérte el megfelelő lelépési díj ellenében. Közben a háztulajdonos, aki a bíróné üzletéről mit sem tudott, Popescu tanárral egyezett meg a lakás elnyerésére vonatkozólag, aki azt a maga részére a megyei lakásbizottság jogerős végzésével biztosította is. Mikor azonban a bíróné kiköltözése után Popescu a lakást birtokba akarta venni, abban már Herlo helyzedett el, aki sem a háztulajdonos felhívására, sem a Popescu által felmutatott lakásbizottsági végzésre nem akarta elhagyni az elfoglalt lakást. Végül is az ügyesség rendőri karhatalommal költöztette ki Herlo tanárt a lakásból, amelynek a ztán Popescu tanár sőt hollandiényég után birtokába juthatott.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand

(v. Wesselényi Miklós-utca) 22. — Telefon 6-36.

Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.

A Brassói Lapok egyes példányának ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejfel drágább; Ausztriában 2500 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Csütörtök, november 13.

Katolikus naptár: Szaniszló. — Protestáns naptár: Árkád. — Görög naptár: Aranyszájú sz. János. — Izraelita naptár: 5685. Heszvan 16.

A nap kel 7 óra 9 perckor, nyugszik 16 óra 50 perckor. — Legközelebbi holdváltozás: Utolsó negyed november 19-én, 19 óra 38 perckor.

Időjárás: Változás nem várható.

A Brassói Lapok naptára

A Brassói Lapok 1925. évi naptára a legközelebbi napokban elhagyja a sajtót, s megjelenik Erdély könyvpiacán, hogy bezagpóltó hivatását itt betöltse.

A Brassói Lapok naptárának kiadói és szerkesztősége nem riadtak vissza a legnagyobb áldozatoktól és fáradságtól, csak hogy Erdély magyarságának kezébe minden tekintetben tökéletes, tartalmas, nívós és minden oldalán szórakoztató naptárt adhassanak.

Evek hosszú során át szerzett tapasztalataink lehetővé tették, hogy az itt élő magyarság igényeit minden irányban megismerhessük — ami a leglényegesebb — kielégíthessük. A naptár szerkesztősége igyekezett ezeket az igényeket ez évben fokozottabb mértékben kielégíteni, s meg vagyunk győződve arról, hogy ez a törekvésünk teljes sikerrel is járt.

A Brassói Lapok 1925. évi naptárát különösen értékesé teszi a bő, és mindenre kiterjedő naptári rész, amelyre eddig egyetlen erdélyi naptárban sem akad példa. Nem kevésbé tartalmas és szórakoztató a szépirodalmi rész, amelyet a legkiválóbb erdélyi és magyar írók eredeti elbeszéléseiből állítottunk össze. A naptár ismeretterjesztő részében nincs egyetlen sor sem, amely mindenkit ne érdekelne, s a naptár többi részének anyaga is úgy meg van válogatva, hogy az a legfokozottabb igényeket is kielégítheti.

Bizvást állíthatjuk, hogy a Brassói Lapok 1925. évi naptára nívó, tartalom és tökéletesség tekintetében nem marad a régi magyar, bevált naptárak mögött.

A Brassói Lapok 1925. évi naptára ugyan eddig is, két alakban jelenik meg. A nagy naptár ára 25 lej, a kis naptár pedig 16 lej lesz, tehát az ára a múlt évi ár maradt s ez is bizonyítéka annak, hogy a naptár kiadói tisztán a naptárolvasó közönség érdekeit tartották szem előtt, az ár megállapításánál is, holott a munkabérek és a papír ára megkétszereződött az elmúlt év óta.

— **Prefektusok tanácskozása Bukarestben.** Bukarestből jelenti tudósítónk, hogy a belügyminiszteriumban a napokban fontos tanácskozások lesznek, amelyek az ország prefektusainak bevonásával a közigazgatási reformról tárgyalnak. A belügyminiszter e célból november tizenharmadikára az ország valamennyi rendőrprefektusát, tizennegyedikére az okiráltság, tizenötödikére pedig Erdély és Bukovina megyei prefektusait magához rendelte. Tatarescu a prefektusokkal folytatott tárgyalások után Chisinau-ba utazik, ahová már berendelte a besszarábiai prefektusokat is.

— **Meghalt Pentelei Molnár János.** Budapestről táviratozzák a Brassói Lapoknak, hogy Pentelei Molnár János, az ismert magyar festőművész szívizélhűdésben meghalt. Pentelei Molnár János Münchenben és Párisban tanult, s 1904-ben volt az első kiállítása a műcsarnokban. Poeta, Őszel és Kaszáls című képeit annak idején Ferenc József, majd hollandiai tanulmányútja után alkotott Keresztlevél című festményét a magyar állam vásárolta meg. Pentelei Molnár János, aki főképpen mesteri rutinnal elgondolt és megalkotott csendéleteinek köszönhetette diadalait, 40 éves korában halt meg.

— **Leszállították Szász Zoltán büntetését.** Budapestről táviratozzák, hogy a kir. Kuria Szász Zoltán hírlapíró büntetését harmadféltévi fogsárról egy évi fogsárra szállította le. A Kuria vizsgáló tanácsa azt mondta, hogy Szász Zoltán büntetését tizenhét napot kitöltöttnek veszi.

— **Az orvosi Nobeldíj nyertese.** Stockholmból jelentik, hogy az orvosi Nobeldíjat Einthoven leydeni professzor kapta.

— **Nyugdíjazzák a hatvan évnél idősebb vasutasokat.** A köztisztviselőkről szóló törvény értelmében a vasuti vezérigazgatóság elrendelte, hogy 1925 január 1-ével nyugdíjba kell helyezni a hatvanadik életévüket betöltött vasutasokat. Mindaddig, amíg az egységes új törvényt nem hozzák tető alá, a nyugállományba kerülő vasutasok előlegként kapják meg nyugdíj-illetményeiket.

— **London ünnepli a fegyverszünet évfordulóját.** Londonból táviratozzák: A fegyverszünet megkötésének emlékére egész Angliában kétperces általános munkaszünet lesz. Délelőtt a király és a kormány részvételével gyászünnepség lesz, s ez alkalommal megkoszorúzzák az ismeretlen katona sírját. A hadirokkantak városszerte műpipacsokat árulnak, mert az ünnepségen a közönség pipacsot visel.

— **Januárban lesz a Reinitz-ügy kassai főtárgyalása.** Kassai tudósítónk jelenti: A kassai ügyészség a Reinitz-ügyben hozzáfogott a vádirat szerkesztéséhez. Reinitzt, — akinek védelmére Littman János dr. kassai ügyvédet rendelte ki a bíróság — kikéri a román hatóságoktól. A Reinitz-ügy szenzációsan ígérkező főtárgyalását januárban tartják meg a kassai törvényszéken.

— **Ma vívja meg párbaját Kovács és Puliti.** Nagykanizsáról jelentik: A párisi olimpiáson történt emlékezetes botrányból kifolyólag ma vívja meg Kovács és Puliti, Magyarország és Olaszország bajnoka rendkívül izgalmasnak ígérkező párbaját. A párbaj feltételei: nehéz lovassági kard, végkimerülésig, hónalj bandázssal, szurás kizárva. Puliti ma érkezett meg Nagykanizsára. A párbajt, amely délután 3 órakor kezdődik, Herschmann Ottó, osztrák vívó vezeti.

— **Katolikusok összejövetele.** A katolikus köri összejövetel november 12-én, szombán a Korona kistermében lesz.

— **Anglia kétszer olyan nagy léghajót épít, mint a Z. R. III.** Londoni tudósítónk jelenti: A Wickers-gyár felügyelő bizottságának elnöke közölte a sajtó képviselőivel, hogy a vállalat szerződést kötött az angol kormánnyal, s kötelezte magát, hogy olyan óriási léghajót épít, amely kétszer nagyobb az Amerika számára épített Z. R. III. cirkálónál, s a szerződés már alá van írva. Olyan hatalmas motorai lesznek az angol léghajónak, hogy remélhetőleg 48 óra alatt képes lesz átrepülni Amerikába.

— **Az elhagyott menyasszony tragédiája.** Budapestről táviratozzák lapunknak: Lockschmied Gizella 21 éves urileány hétfőn este revolvért vett magához és Száraz Mancsi nevű barátnője Péterffy-uccai lakására ment. A leány, régóta gyanakodott, hogy banktisztviselő vőlegénye a leány miatt hűtlen lett hozzá. Most is, hogy felment a lakásra, vőlegényét barátnőjénél találta. Heves szóváltás támadt a menyasszony és vőlegénye és a barátnő között, majd Lockschmied Gizella előkapta a revolvért és két lövéssel fejbelőtte magát. A Rókus-kórházban, a hová rögtön szállították, meghalt. A boldogtalan leány anyja a rendőrségen feljelentette Szárazékat, hogy a leányát megrágalmazták és e miatt hidegült el tőle a vőlegénye.

— **Az angol-magyar háború előtti tartozások bejelentése.** Londonból jelentik: A magyar javak igazgatója november 30-án állapította meg azt az utolsó időpontot, a meddig a brit állampolgárok kötelesek bizonyítékaikat előterjesztetni a magyar állampolgárok részéről nekik járó tartozások, vagy a magyar kormányak pénzügyi kötelezettségei, ugyancsak a brit állampolgárok részéről a magyar kormánnyal szemben fennálló minden egyéb igény tekintetében. Ez a bejelentés szolgál alapjául annak, hogy az illető igényeket a másodsorban teljesítendő fizetések közé sorozzák.

— **Hirtelen fagy Amerikában.** Newyorkból táviratozzák, hogy az Egyesült Államokban a hőmérő a fagy miatt négy fokos hideget mutat. Az Egyesült Államok minden részéből havazásokat jelentenek.

— **Borzalmas tűz Konstancában.** Bukarestből telefonálja tudósítónk: Az elmúlt éjszaka Konstancában borzalmas tűz pusztított. A Stefan Cel Mare Bulevard egyik kétemeletes házának második emeletén keletkezett a tűz, amely rövid felóra leforgása alatt az egész épületet elhamvasztotta. Huszonnyolc család lakás nélkül maradt. Egy asszony a hatalmas tűz láttára megőrült.

— **Aki éjszaka meztelenül fut az utcán.** Budapestről jelenti szerkesztőségünk, hogy az Erzsébetköruton ma éjszaka egy meztelen ember szaladt végig. A rendőrök örültnek tartották és lefogták. Kiderült, hogy az illető Király Pál futóbajnok, és mindössze testédzésből végezte az illetlen sportot.

(*) **Modern Mozgó.** Szerdán fut utoljára »A rejtelmek háza« III. rész. A IV. rész bemutatója csütörtökön lesz és fut szombatig. A IV. és befejező rész ép oly érdekes és szép, mint a III-ik. Ennek a résznek »A szerelem diadala« a címe. Jön »Egy izgalmas éjszaka.« Harc a pénzért és a nőért. D. W. Griffith mestéri alkotása 9 felvonásban.

— **Felhívás.** Az 1910-ik évben a budapesti II. kerületi tanítóképzőben képesített növendékeket felkérem, hogy címüket közöljék 15 éves találkozóunk egybehívása végett. Férfi Máriann Dr. Bartókné Budapest Atilla-u. 9. sz.

(*) **Elvesztett a Mester-u., Kut-u., Résző-körut, Hosszu-u. utvonala**n egy pénztárca okmányokkal. Kérem a becsületes megtalálót, hogy a pénzt tartsa meg és az iratokat küldje Szitás-u. 14. szám alá Kóbori Aladárnak.

(*) **Mister Radio diadalutja.** Oriási áldozatok árán sikerült csak az Apolló mozgónak a Mister Radio filmet két napra megszerezni. Ezen filmben Luciano Albertini bámulatba ejtő akrobata mutatványokkal lepi meg a közönséget. A filmet hetek óta a bukaresti mozikban játsszák. A tegnapi esti premieren a közönség lélekzetet visszafojtva gyönyörködött Luciano Albertini bámulatos erőmutatványaiban. Ma, szerdán játsszák utoljára az Apollóban, holnap már Bukarestbe folytatja diadalutját.

— **Könyvedvelők figyelmébe.** Bármely, bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

(*) **Ha fáj a feje és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi FERENC JOZSEF keserűvizet.** 2075

* „Ügyvédi haráridőnapló 1925” 360 lej Lepage-nál, Cluj-Kolozsvár. 6571

MÁR MINDENKI TUDJA

csak Ön nem, hogy

WERBER SALAMON

cégnél csakis a legjobb minőségű cseh árak vannak raktáron, melyet mélyen leszállított árban árulok. — A n. é. közönség figyelmébe ajánlom a következő árakat:

1 a minőségű Schroll vászon, vékonyzálu	43.—
Középtinom Schroll vászon	48.—
Mosott sifon	28.—
1 a sifon, 82 cm. széles	33.—
Vastagszálu mosott fehér sifon, munkásingeknek	44.—
Egész finom vastagszálu	56.—
1 a nadrág köpper Schroll-féle	66.—
Legjobb minőségű ing zefír divat színekben 80 cm. széles	47.—
1 a abrosz kelme, 160 cm. széles	150.—
1 a sepsiszentgyörgyi szőttesek, vastag barchetek, flanelek divatszínekben	44.—
1 a divat csikos gabardín 100 cm.	92.—

Raktáron mindenféle minőségű harisnya, felkendő, kötött és szövött jumperek, bluzok. — Keztyű és esőernyő nagy választékban. — 2000 drb. parti ing divat minta 2 gallér dupla kézelővel 170 lej

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

KÖZGAZDASÁG

Feloszlott az Erdélyi Faegyesület

A körzetek visszanyerték autonóm intézkedési jogkörüket

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Erdélyi Faegyesület közgyűlésén kilenc körzet képviselőjében az elnökök és fakörzeti titkárok jelentek meg. A brassói körzetet Schauer Ernő elnök, dr. Bárony Sándor titkár és Pálmai Béla választmányi tag képviselték.

A közgyűlésen elhatározták az Erdélyrészi Faegyesület feloszlását.

Az összes körzetek képviselői külön-külön elismerték azt, hogyha valamikor, úgy ép most volna szükség arra, hogy hatalmas és erős szervezet álljon a fatermelés rendelkezésére, különösen, mikor újabb bántó intézkedésekre van kilátás, mint amilyenek lapunk hasábjain már több ízben említett szállítási tarifa és vámemelési törekvések. E vélemények ellenére — miután a nézetek eltérőek voltak arra nézve, hogy milyen szerv körül történjék a tömörülés, s hogy minden körzet a maga legjobb belátása szerint ahhoz a szervezethez csatlakozzék, melyet a legalkalmasabbnak talál, a brassói és

nagyvárad körzetek hozzájárultak a feloszlás kimondásához azzal, hogy ez a közgyűlés teljesen szabad teret nyújt minden meglevő alakulatnak a tetszés szerinti jövőbeli szervezkedésre. Ezzel az egyes körzetek visszanyerték cselekvési szabadságukat s mindenik a legjobb belátása szerint dönt jövőbeli működési irányára felelt.

Amint halljuk, a brassói faegyesület vezetőségében továbbra is fennáll az a gondolat, melyet mindannyiszor kifejezésre juttatott, hogy a szervezetnek meg kell maradnia. A brassói körzet ezért nem mint az Erdélyrészi Faegyesület körzete, hanem mint külön, önálló autonómiával működő faegyesület fogja tevékenységét folytatni.

A faegyesület feloszlásával kapcsolatban a likvidálásra vonatkozó szükséges intézkedéseket a szindikátusi törvény értelmében fogják megtenni. Reméljük, hogy rövid időn belül új életre kelt és erőteljesebb szervezeten felépített faegyesület fogja megvédeni a fásoknak a messzemenő érdekeit, melyek ma oly akut válságba kerültek a kiélezett gazdasági helyzetben.

Milyen módozat mellett kap a kisipar a hitelintézetektől kölcsönt?

Az erdélyi kisipar sérelmei — Gyors szervezkedésre van szükség

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Említést tettünk a kisipar felsegítésével kapcsolatban arról, hogy az Ipari Hitelintézet ölcso kölcsönnyújtási akcióját a kisiparra is ki akarja terjeszteni. Hogy a kisipar felsegítésének módozataira a szükséges információkat beszeresse a Hitelintézet, a Nemzeti Bank s az országos ipari szövetkezet szerveivel közös értekezletre ült össze, amelyen a kisipar jelenlegi helyzetének megvitatásával foglalkoztak. Megállapodtak abban, hogy miután a Hitelintézet birtokában lesz a szükséges adatoknak, igazgatósága megfogja állapítani a kisipar megsegítésének módozatait. Az már most véglegesen elintézetnek látszik, hogy a Hitelintézet a kölcsönt nem nyújtja direkt az iparosoknak, hanem csak közvetítő intézmény útján, amilyenek a szövetkezetek vagy kisbankok. Ezek azonban kötelesek lesznek a kisipar részére legfeljebb 10 százalékos kölcsönöket nyújtani. A Hitelintézet és magánintézmények viszonyát később fogják szabályozni, amikor a kérdés lényegét vitatja meg a Hitelintézet igazgatósága.

E kérdésben írt cikkünkben kifejtett aggodalmaink igazolására le kell szögeznünk azt a sérelmet, mely az erdélyi kisipari érdekeltségeket a tanácskozáson ért mellőzésével érte. E tanácskozáson az erdélyi kisipar képviselve egyáltalán nem volt, az országos szövetkezeti központnak az erdélyi érdekeltségekkel semmi kapcsolata sincs, viszont a Nemzeti Bank eljárását s mostohaságát s me rev álláspontját az erdélyi kisebbségi kisbankjainkkal szemben ismerjük, amikor a vizleszámitolás elől a legridegebben elzárkózik az intézetekkel szemben. Így tehát az erdélyi kisiparnak 80—90 százalékanak szomorú kilátásai lehetnek az olyan tanácskozmányok eredményeivel szemben, amelyekben a Nemzeti Bank s a regáti szövetkezetek foglalnak helyet. Az erdélyi kisiparosoknak és kisbankoknak saját érdekeik megvédésére a legsürgősebben egységes szervezetbe kell tömörülniök s teljes energiáival sikraszállni amellet, hogy őket mellőzés, megkárosítás ez alkalommal ne érhesse.

(—) Az aranyfrank lejegyenértéke a nemzetközi táviróforgalomban. A közlekedésügyi miniszterium az arany frank lejparitását november elseji hatállyal újból megállapította a nemzetközi távirati és távbeszélő viszonylatban. Es pedig egy arany frankot 40 papirlejjel tesz egyenértékűnek az európai, illetőleg Európán kívüli országokra megállapított nemzetközi tarifális kulcs alapvétele mellett.

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, november 11.

A világpiacon az angol font folyton szilárduló irányzata mellett a nyugati valuták mutatnak némi javulást.

A belföldi piacon a szilárduló irányzat ma is folytatódott. Az áruhiány az élénk kereslettel szemben jelentékeny áremelkedésre vezet. Allandó szilárduló hangulat mellett az estéli keresleti árfolyamok: egy svájci frank 36 lej, egy angol font 860, egy francia frank 9.85, egy csehszkorona 5.55, egy lejért 380 osztrák, illetőleg 415 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárástól való eltérések.) Zárás: egy dollár 5.19, egy angol font 24 (+12), száz francia frank 27.40 (+3), száz olasz lira 22.42 és fél (+12 és fél), száz cseh korona 15.42 és fél, száz dinár 7.50, száz lej 2.90, tízezer magyar korona 0.69 és háromnyolcad (+egynyelcad), tízezer osztrák korona 0.7310 (+10), száz jávadékmárka 123 és fél.

(—) **Budapesti értéktőzsde.** A keddi tőzsdenapon az árfolyamok bizakodó hangulat emelkedtek. Zárati árfolyamok: Magyar hitel 454, Osztrák hitel 168, Salgó 545, Rima 122, Déli vasut 56, Allamvasut 460, Kohó 385, Alantika 17, Ganz-Danubius 2265, Kőszén 3450, Papiripar 36.5, Nasici 2210, Szlavonia 70, Földhitelbank 215, Viktória malom 260, Kereskedelmi hitelbank 22, Pesti Magyar kereskedelmi 1110, Beocsini 900, Urikányi 895, Láng 86, Lipták 20, Schlick 47, Brassói 390, Zabolai 61, Baróti 2.7, Cukoripar 2460, Klótild 41.5, Temesi szesz 215, Hungária műtrágya 115, Olasz Bank 20, Angol-magyar 46, Leszámitoló 64.5, Magyar-cseh 21, Nova 160, Kronberger 12.5, Közuti 60, Csáky 11, Izzó 780, Magnezit 1750, Viktória butor 2.8, Ofa 535, Malomsoky 6.5, Pesti Hazai 3000.

Nyílttér*

Újabb sajtóper a „Gyilkos” ellen

A »Gyilkos« nevű ujság november 4-iki számában a »Székelyszó tragikomédiája« című cikkében nevémmel kapcsolatban a legbrutálisabb rágalmakat szórja felém. Bár jó ízlésem tiltja érdeklődni aziránt, amit a »Gyilkos« ír, mégis, hogy alkalmat adjak felsorolt rágalmainak bizonyítására, ez esetben elene a sajtóper meg fogom indítani.

Csikszereda, 1924. nov. 8.

Dr. Gaal Endre
Csikvármegye magánjainak Igazgatója.

*Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Cukorka és csokoládé különlegességeim megérkeztek. **GÁL BÉLA** cukorka és csemegeüzlete. Brassó, Kapu-ucca 61 szám.

IRODALOM, MŰVESZET

* Román színház. C. Tanase társulata három estén nagy sikerrel járszott az Apollóban. A. de Herz és Durstoy »Műteli tenni« című látványos revüje, melyet a társulat színre hozott, egy élénk, kényes kínai vendég bukaresti látogatása köré csoportosítja larka képeit. A revü női főalakja, a »commère«, kit a kínai látogatóhoz illő stízszerűséggel, egy mandarin-narancs jelmezben nyujtanak a tradicionális sós és kenyér vendégfogadó ajándék helyett a jövevénynek, végigvezeti a vendéget a fővárosban, bemutatja neki annak látnivalóit. Így kerülnek a miniszteriumba, egy nagy katonai díszmenetbe, a muzeumba stb. Ez az a revü, melyben a revü lényege: aktualitásokra, főleg a politikai viszonyokra vonatkozó satirikus élecek, ötleles kuplék elhelyeződnek. C. Tanase, a közkedvelt bukaresti komikus excellált az egyik szerepben. Kitűnő játékaival, diszkrét pöritőz, de mindig biztos hatású komikai művészetével elragadta a publikumot. Nagyon jó volt mellette Natalita Pavelescu kisasszony a bájos Mandarina; Serbanescu, Jonescu, Aristide, Demeitrescu, Pirone, Giovanni, Milian Codrut urakat, Vasiliu, Petrescu, Periteanu és Marian kisasszonyokat is teljes dicséret illeti meg játékaikért és éneklésükért. A táncok nagyon jól voltak betanítva; a köztűmök ötletessége a rendezés ügyessége — közreműködtek az est szép sikerében.

H. H.

SPORT

(x) A brassói sportkerület ülése. A Comitéul Regional FSSR Brasov szerdán, november hó 12-én este fél kilenc órakor ülést tart a Brasovia redutbeli helyiségében.

(x) Nem szabad a sportegyesületek nemzetiségi jellegét kidomborítani. A bukaresti központi szövetség legutóbbi ülésén megállapítást nyert, hogy egyes klubok magukat kifejezetten nemzeti jelleggel ruházzák fel. Az FSSR központja, miután csak román állampolgárok sportegyesületeit hajlandó affiliiálni, a klubok érdekében is elrendelte az egyes kerületi bizottságoknak, tiltsák meg működési területükön, hogy az egyesületek a nemzetiséget kidomborító és hangulkozó üléseket és jeceket alapszabályaikon, bejegyzéseiken és levélpapírjaikon a jövőben használják. Ugyanezen az ülésen elhatározták, hogy a sportegyesületek felvételének megkönnyítése érdekében alapszabály tipust készítsenek és azt kinyomtatva az egyes kerületek rendelkezésére fogják bocsátani.

(x) A KAC országos vívóversenye. Kolozsvárról jelentik: Teljes erkölcsi siker jegyében nagyszámú résztvevővel zajlott le a KAC vívóversenye. A zsűri nehéz feladata Schmidt tábornok szakavatott és pártatlan vezetésével általános meglepetéssel keltett. A bukaresti és néhány nevesebb nagyváradi vívó meg nem jelenése sportszempontról igen sajnálatos. Részletes eredmények:

Húsvégi törverseny: 1. László Lóránt (KAC) 3 győzelem, 2. Fodor István (KAC) 2 győzelem, 3. Varga Sándor (KAC) 1 győzelem, 7 induló.

H. o. kardverseny: 1. Gelber Sándor (NSE) 3 győzelem, 2. Schuller (Gloria CFR) 3 győzelem, 3. Ungur (Viktoria) 3 győzelem. Hármas holtverseny, amelyet a tussarány döntött el.

I. o. törverseny: 1. Hehs Béla (AAC) 6 győzelem, 2. Deheleanu (Universitatea) 5 győzelem, 3. Báthory Gábor (NSE) 4 győzelem, 7 induló.

I. o. kardverseny: 1. Von Fels (HTV) 4 győzelem, 13 kapott tuss. 2. gróf Teleky Domokos (MSE) 4 győzelem 14 tuss. 3. Losonczy (KAC) 4 győzelem 15 tuss. 4. Barta (KAC) 4 győzelem, 18 tuss. Négyes holtverseny, igen izgalmas verseny, amelyet a szebeni vívó csak nehéz küzdelem után tudott jobb tussarányval megnyerni. 9 induló.

Női törverseny: 1. Bartunek Titi (KAC) 1 győzelem 4 tuss. 2. Varga Böske (KAC) 1 győzelem, 10 tuss. 3. Simay Margit (U) 1 győzelem, 10 tuss. 4 induló. A második és harmadik helyért vívott döntő aszó 4:1 arányban döntött el. Varga Böske javára. A verseny befejeztével jól sikerült vívóakadémiát rendeztek, melyen a győzteseken kívül Gebauer (Brassó), Gabányi dr. (Nagyvárad) és Schenker vívómester tanítványaival vettek részt.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciából fordította: Halász Gyula 20

— Olyan férficz megy nőül, mondá a feleségem, aki őt végzettszerűleg szerencsétlenné fogja tenni; szeretném, ha szabad és független lenne.

De aztán beteg lett. Hirtelen el kellett utaznunk. A haláltól való félelme közepett kissé megfedekezett önről, midőn egyszer a Sancho című lapban olvasta az ön brüsszeli kalandját.

Akkor, érezvén, hogy az órái meg vannak számlálva, hozzájárulással megcsinálta az imént felolvasott végrendeletet és kért, járuljak hozzá én is tetszés szerinti összeggel a hagyományhoz, hogy kegyed tisztességesen meg tudjon élni.

Ma este akartam hazautazni és boldog vagyok, hogy fájdalommban megszoríthatam az ön kezét.

— Mindkettőjük jószágának köszönhetem, válaszolám, hogy anélkül kezdhetem meg a küzdelmet, hogy a nyomor borzalmaitól kelljen rettegnem. Tudja, ugyebár, hogy színésznőnek készülök?

— Csakugyan? Lehetséges ez?

— Igen. Nem tudnék tétlenül maradni, s egy szögletbe vonulva keseregni. Van bennem valami erő, amit el kell fogyasztanom, és egy seb, amelyet csak a munka oszthat el. Tudom, micsoda csalódások, bántalmak, keservek fenyegetik a művésznő életét; de mindez nem ijeszt el. Életem a mai napig sokkal szomorubb volt, semhogy meg ne engedtem magamnak, hogy egy kis verőfényről is álmodozzam.

— Az Ég hallgassa meg az ön óhaját, kedves gyermekem, senkisé meg kívánja jobban a boldogságát, mint én.

Ez utóbbi szavaknál Isten hozzádot mondám neki, miután gyermeki szeretettel megcsókoltam.

Végre megkaptam anyám türelmetlenül várt levelét, amelyben tervemet hibáztatta.

— Nincs igazad, irta, különösen most, hogy a Nurieux urtól kapott értesítés szerint meg tudsz élni. Nincsenek nagy igényeid; rendezd be magadnak egy nyugodt életet; a vidéken nagyon boldog lehetsz. Színésznő lenni, tisztára örülsz! Azt is mondhatsz, hogy nagyon szerény vagy, a vonásaid nagyon finomak; hangod, amely egy szalon számára elegendő, gyöngye a színpadra. De ha már beleverted kis balga koponyádba ezt a szándékot, akkor az én érveim már nem használnak; ebben bizonyos vagyok, s még csak egy igen komoly szót fűzök a figyelmeztetésemhez: nekem abszolút nagyon rossz szül esik az a gondolat, hogy a leányom színésznő legyen.

Ha mégis megmaradsz elhatározásodnál, akkor más nevet kell fölvenned, mint az enyém, mert azt nem tételezem fel, hogy az urad nevét megtartod, aki, apropos, alaposan színeli a meghaltat. Levelemre, amelyet neki a te leveled vétele után írtam, nem válaszolt. Biztos vagy benne, hogy nem tudnál neki megbocsátani? Látod, mindenek közt ez volna a legjobb. Mert látod, a világ, melyet sem én, sem te megváltoztatni nem tudunk, vagy elhízi, vagy em, a hercegnő történetét. De ha látja, hogy a férjedet elhagytad és nyomorult komédiásnő lettél, hátat fog neked fordítani: ebben biztos lehetsz. Gondold meg hát még egyszer, mielőtt így elhagysz az otthonodat. Pierre kétségtelesen bűnös, de férj. És a legrosszabb férj is többet ér, mint az egyedüllet, mely a te korodban oly veszedelmes. Magától értetődik, hogy ha hozzánk akarsz jönni, örömmel fogadjak, azzal a feltétellel azonban, hogy mostohaapád iránt mindazt a figyelmet és hálát fogod tanusítani, ami jog szerint megilleti. Csókollak gyermekem.

Ez a levél sem meg nem lepott, sem el nem szomorított, olyan jól ismertem az anyámat! Azonnal válaszoltam, hogy köszönöm a jóakarát, de megmaradok elhatározásomban; még aznap elhagytam férjem lakását és ha irni akar, küldje levelét Francia-ne asszony címére. Ezt a nevet választottam, nehogy az ő művészi dicsőségét ügyetlenül kompromittáljam.

VII.

Az elő fellépés.

Nagyon nehéz volt megfelelő lakást találnom. Azokban a házakban, melyek kedvemre valók voltak, akadály volt, hogy »egyedülálló nő« vagyok.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Osram-Nitra

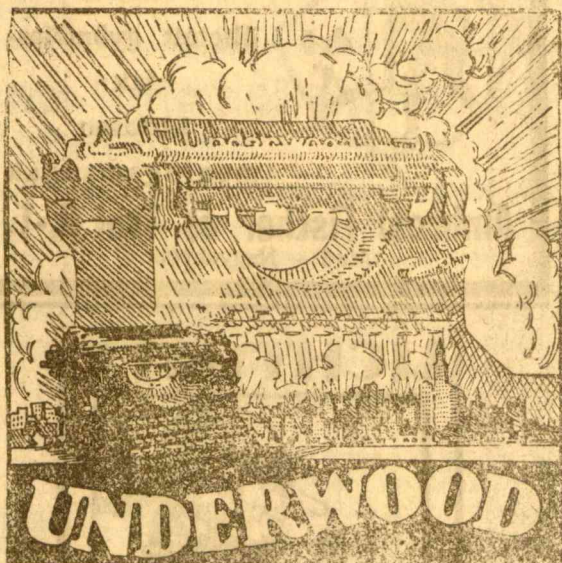
A kirakat,
melynek világítása
a nézőt kápráztatja,
veszít vonzóerejéből.

Kísérletezzon
Osram-Nitra, opállal.

opal

Osram lámpával
tökéletesíti világítását

Több mint

3 millió UNDERWOOD

van használatban. © Ők in-
tézik a világ üzleteit.

UNDERWOOD AGENCY

ORADEA MARE

Str. Avram J.

No. 2.

!!!!

!!

792

Olcsó detektív regények!

Csak 12.— lej a »DETEKTIV SOROZAT«

Minden egyes száma egy teljes
érdeklésítő detektív regényt
tartalmaz. Eddig megjelentek:

1. sz. Gaboriau: A 113-as percsomó
2. „ „ Egy nagystílusú szélhámos
- 3-4. „ Foley: A földalatti város
Kettős szám 20 lej
5. „ Ernst Woop: A kísértet-tanya
6. „ MAURICE LEBLANC: Az olajlamps
7. „ Schätzler-Parasini: A mediciek
tőre
8. „ Jajkláltás a tulvilágról (Francia
bűnügyi regény)

Egy-egy

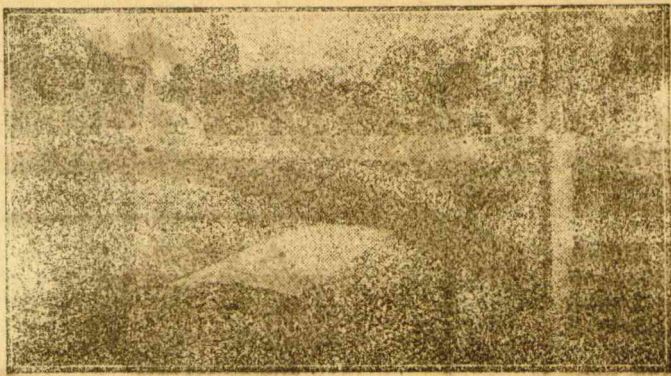
szám ára:

12.- lej

A hét nagyszerű detektív regény egyszerre
megrendelve portókölséggel együtt

csak 90.— lejbe kerül.

„Brassói Lapok“ könyvosztálya, Brassó.

Géperőre berendezett granit és
márványáru gyár!

NAGY JÓZSEF

köipari vállalata

Brassó, Kut-u. 50.

Allandó nagy raktár modern sir-
emlékek és butormárvány lapokból.

1000 kg. prima tűzifa ház elé 720 L.

Megrendeléseket felvesz a

Brassói Népbank Részvénytársaság (Kapu-u.) és az Általános Kereskedelmi R. T. (Malom-u. 7/b)
TELEFON: 195. TELEFON: 386.

Osszel

ültetett gyümölcs-
fák

biztosan

megfogamzanak

Ambrosi Fischer és Tsai R.-T.
Aind — Nagynyed.

LICHTWITZ

LIQUEURS

2112

ETERNIT pala
és **CSEREP** földest,
TERVEZÉST, al és magas
ÉPÍTÉST, kedvező árak és feltételek
mellett vállalkoz. ~ Allandóan raktáron
van **CEMENT**, **MÉSZ**, **PALA**, **CSEREP**, **TÉGLA**,
GIPSZ, **STUCATURNAD**, **SCHAMOTT-TÉGLA**,
ASZFALT FEDÉLLEMEZ, **KÁTRÁNY** stb.

Mindenmire **ÉPÍTÉSI ANYAG**,
CEMENTÁRU és **TÜZIFA**.

Pontos kiszolgálás!

Szolid árak!

NAGYMIHALY SANDOR, KEZDIVASARHELY.

Fiók telepek:

Sepsiszentgyörgy, Csikszereda és Tusnád község.

Műszaki könyvek

megérkeztek a „Brassói Lapok”
könyvosztályához. Kérjen árjegyzéket.

Csalódás kizárva.

Mindig meg lesz elégedve
a „Valódi Franc”-kal ké-
szített kávéval. Ezt még
nagyanyáink is bizonyít-
hatják.

6490

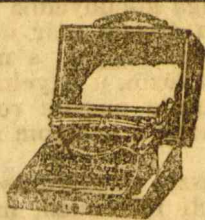
*) Védjegy: Kávédaráló.

Egyen- és forgóáramu motorok
áttekercselését
más feszültségre
olcsón és prompt vállalja

Ugyanott villanyvilágítási
installációk

Ugyanott villanyvilágítási
installációk

SOYKA, TARTLER,
IZSÉPY & Co.
BRASSÓ, KÁROLYHERCEG-UTCA 23.

Szaküzlet
írógépek
részére, valamint
javító műhely

Hans Cloos

BRASSÓ - SEGESVÁR
Fekete-u. 19. Kut-tér 1.

500 hl saját termésű
1-a fiatal bor eladó.

Uj. Ambrosi Mihály
Medgyes, (Schafgasse).

Látszerész műhelyem
Kapu-ucca 48. sz.
alatt van.

Vállalom az ősz-
szes szakmabeli
munkákat!

Teljes tisztelettel:
Illyés Károly.

Battik

bőr és selyem munkákhoz
szerszámokat
egyenként és sorozatokban postafordultával
gyorsan szállít:

MECHANIKAI VALLALAT
NURIDSÁNY utóda **MANN**
Tg.-Mureş, Str. Sft.-Gheorghe No. 7.

Előrajzoló, Battik tűk, Inkszítók, Dombortők

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 3 lej. - Vastagabb betűvel 6 lej. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz. - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezőszékbe küldendő válaszunk.

Személyszállító autó-vállalat. - Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44. 9468

Címazol holtbiztosan kiírt minden poloskát csa ládostól. Egy üveg ára 20 lej. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Főlerakat: Krafft & Herberth, Brassó. 5088

4 H.P. üzempékes benzín motor Ganz-féle gyártmány Bányi és Csonka rendszerű olcsón eladó. Turógyár, Baraolt 6412

Mindenmire elegáns női ruhák leggyorsabban és legutányosabban készítenek Fekete-ucca 45 szám, hátul az udvaron. 6537

Három drb. kitűnő vadász kutyája eladó. - László Zsigmond. Ibs-falau. Tárna mica. 6538

Keresek megvételre cséplőgarnitúrákat gőz- és motor hajtással magányos motorokat és kazánokat, magányos cséplőket „42-48” nagyságban magánjáró előnyben. - Ajánlatokat ára, gyártmány, hány éves megjelöléssel kérem. Közvetítőket díjazok. Szabó Gyula, gépész. Aita-mare (Nagyajta). 6540

„Néhány fiatal, bányaiskolát végzett, románul tudó aknász azonnali belépésre alkalmazást nyer az „Urikány-Zsilvölgyi” kőszénbánya r.-t. Lupeni-i bányaszatánál, ahová a pályázatok címzendők.” 6548

Eladó egy sötét szürke ép fiatal póni ló, kulcsos hámmal együtt. Egy gyermek kocsija, egy kerékpár olcsón, raktáron kaphatók heverő és hátsó diványok madracok, székér ülések nagy készlet felhalmozás miatt december végéig 20 %o-al olcsóbb minden, hajlított székek lerakata viszont eladóknak és egyeseknek. Bajer és fia, Csikszereda. 6544

Mosást vállalkoz. Nagy Lajosné, Közép-ucca 32, III-ik ajtó. 6556

Ösztönös barátság levél a kiadókban Zenekedvő 26 6555

Laboránsi állásra keres helybeli vegyi gyár fiatalembert néhány középiskolai végzettséggel. Cím 6573 szám alatt a kiadói hivatalban.

Megbízható kocsist

Keres a „BRASSOVIA” kekszgyár DERESTYE.

A magyar Courths Mahler legújabb regénye a szerelemről

Szederkényi Anna:

LÁZADÓ SZIV

Ara 70 lej.

A rendkívül csinos kiállítású könyv kapható minden könyvesboltban.

Megrendelhető postán a Brassói Lapok könyvosztályától.

Sárgaviaszt keresek megvételre. Gál Béla Károly ucca 61.

Varrógép Singer Central Bobin alig használt sürgősen eladó. Wéber Árvaház-u. 5.

Eladó Sepsiszentgyörgyön varmegyeház mellett Piafa Regina Maria 12. számú emeletes, három lakásból álló modern ház. Elfoglalható emeleti gyönyörű, négy szobás komfortos lakás. Értekezni ugyanott.

Fajtisztia Emdegen kár keresek megvételre. Ajánlat Kovács, hirtel iroda Targui-Sárcsai uccadendő.

Nőlen fastisztviselő és belüzemet önállóan vezet, román, magyar szónalra állást keres. Ajánlatokat Lovász, Sipa Mare, Petru Rares 24 uccadendő.

Ruhavarrást vállalkoz otthon és házaknál minden áron. Cím 6562 uccadendő a kiadókban.

Eladó és azonnali vehető 85 kth. szántóföld gazdasági felszerelés tanyai épületekkel az ország mentén Lugostól 100 km. távolságban. Cím a tulajdonosnál Sima Anna főszemléző Bálint, Krasó Szörény m. 6563

Jómeneteli éjjeli mutató Aradon elhalálozás miatt házai együttolcsón eladó. Bővebbet Wallinger hiedetőjében Arad. 6564

Ajánlok kizárólag híradószegi jó zamatú 10-12 maligános rizling malikotály delevare u- és borokat legutányosabban áron. Rézműves Salamon Kereskedelmi ügyintéző Diósig.

Eladó magyar állam 900-as cséplő, 8 HP. benzínmotor teljes felszereléssel. Minden új legújabb állapotban. Vesz 22-es dupla kiördő beégerszéket. Személyes megtekintés fordultán Sar Boldizsár tulajdonosa Agyagfalva, Udvarhely megye, Vasut Altomai Bögöz.

Feleségül vennék legalább 150 ezer lejtel rendelkező házasan nemet leányt vagy fiatal ügyet. Izraelita 30 éves fiatalember vagyok holdas birtokon gazdálkodom. Leveleket a kiadók „Birtokteljesítés” ligére.